

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 3 APRIL 2025

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 3 AVRIL 2025

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.17 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 17 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Bart De Wever.

Goedemiddag, collega's. Eventuele culinaire genoegens buiten beschouwing gelaten, durf ik u uit te nodigen voor de opening van de vergadering.

01 Agenda

01 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 april 2025 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 avril 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

02 Wijziging binnen de regering

02 Modification au sein du gouvernement

Bij brief van 1 april 2025 zendt de eerste minister een afschrift over van het koninklijk besluit van 27 maart 2025 met als opschrift "Regering – Wijziging".

Par lettre du 1er avril 2025, le premier ministre transmet copie de l'arrêté royal du 27 mars 2025 intitulé "Gouvernement – Modification".

Il s'agit d'indiquer que le ministre Crucke est également compétent pour le développement durable.

Geheime stemming

Scrutin secret

03 Gegevensbeschermingsautoriteit – Benoeming van de leden van het directiecomité (directeur van de geschillenkamer en directeur van de eerstelijnsdienst)

03 Autorité de protection des données – Nomination des membres du comité de direction (directeur de la chambre contentieuse et directeur du service de première ligne)

Tijdens de plenaire vergadering van 27 maart 2025 is de Kamer overgegaan tot de benoeming van de voorzitter van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Au cours de la séance plénière du 27 mars 2025, la Chambre a procédé à la nomination du président de l'Autorité de protection des données.

Aangezien de heer Hielke Hijmans niet tot voorzitter van de Gegevensbeschermingsautoriteit werd benoemd en hij de enige kandidaat is voor het mandaat van directeur van de geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, stel ik u voor om, met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement, de heer Hielke Hijmans te benoemen tot directeur van de geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Vu que M. Hielke Hijmans n'a pas été nommé en qualité de président de l'Autorité de protection des données et qu'il est le seul candidat pour le mandat de directeur de la chambre contentieuse de l'Autorité de protection des données, je vous propose de nommer M. Hielke Hijmans en qualité de directeur de la chambre contentieuse de l'Autorité de protection des données, en application de l'article 157, n° 6, du Règlement de la Chambre.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Aan de orde is de geheime stemming voor de benoeming van de directeur van de eerstelijnsdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

L'ordre du jour appelle le scrutin secret en vue de la nomination du directeur du service de première ligne de l'Autorité de protection des données.

De kandidaturen werden aangekondigd tijdens de plenaire vergadering van 19 december 2024.

Les candidatures ont été annoncées au cours de la séance plénière du 19 décembre 2024.

De commissie voor Justitie heeft de kandidaten gehoord op 25 februari 2025.

La commission de la Justice a entendu les candidats le 25 février 2025.

De rapporteur heeft verslag uitgebracht over de hoorzittingen in de Conferentie van voorzitters op 19 maart 2025.

Le rapporteur a fait rapport de ces auditions en Conférence des présidents le 19 mars 2025.

Overeenkomstig artikel 40 van de wet van 3 december 2017 telt het directiecomité, de voorzitter uitgezonderd, evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden.

Conformément à l'article 40 de la loi du 3 décembre 2017, le comité de direction, excepté le président, compte autant de membres néerlandophones que francophones.

Minstens één lid van het directiecomité dient over de functionele kennis van het Duits te beschikken.

Au moins un membre du comité de direction doit disposer d'une connaissance fonctionnelle de l'allemand.

Gelet op de benoeming van de heren Koen Gorissen en Hielke Hijmans, respectievelijk tot voorzitter en tot directeur van de geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, die de functionele kennis van het Duits kunnen aantonen, is aan die voorwaarde reeds voldaan.

Vu la nomination de MM. Koen Gorissen et Hielke Hijmans, respectivement en qualité de président et de

directeur de la chambre contentieuse de l'Autorité de protection des données et qui peuvent démontrer la connaissance fonctionnelle de l'allemand, il est déjà satisfait à cette condition.

Artikel 40, § 2, van dezelfde wet bepaalt dat hoogstens drie vijfde van de leden van het directiecomité behoren tot hetzelfde geslacht.

L'article 40, § 2, de la même loi stipule qu'au maximum trois cinquièmes des membres du comité de direction sont du même sexe.

Het stuk met de naam van de kandidaten die voor het mandaat in aanmerking komen, werd rondgedeeld.

(798/1)

Le document portant le nom des candidats qui entrent en ligne de compte pour ce mandat vous a été distribué.

(798/1)

De stembiljetten zullen worden uitgedeeld in zaal 3, waar u uw stem vanaf nu tot 16.30 uur kunt uitbrengen.

Les bulletins de vote seront distribués en salle 3, où vous pouvez émettre votre vote à partir de maintenant jusqu'à 16 h 30.

Daar de stemming geheim is, mogen de stembiljetten niet worden ondertekend.

Le scrutin étant secret, les bulletins ne peuvent être signés.

Om geldig te stemmen, dient men het vakje naast de naam van de gekozen kandidaat aan te kruisen.

Pour un vote valable, il convient de tracer une croix dans la case figurant en regard du nom du candidat choisi.

Zijn ongeldig de stemmen uitgebracht op meer dan één kandidaat.

Sont nuls, les suffrages exprimés en faveur de plus d'un candidat.

Ik herinner eraan dat enkel de leden de stembiljetten in ontvangst kunnen nemen en die ter plaatse dienen in te vullen en in de stembus te deponeren.

Je rappelle que seuls les membres peuvent recevoir les bulletins de vote, ceux-ci doivent être remplis sur place et déposés dans l'urne.

Zodra de geheime stemming gesloten is, stel ik u voor dat de stembiljetten geteld worden in zaal 3, in aanwezigheid van de stemopnemers.

Dès que le scrutin secret est clos, je vous propose de procéder au dépouillement dans la salle 3, en présence des scrutateurs.

Ik stel u voor om voor de stemopneming de jongste twee leden aan te wijzen, de heren Ismaël Nuino en Jeroen Bergers.

Je vous propose de désigner les deux membres les plus jeunes pour dépouiller les scrutins, MM. Ismaël Nuino et Jeroen Bergers.

Geen bezwaar? *(Nee)*

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? *(Non)*

Il en sera ainsi.

Mondelinge vragen

Questions orales

04 Vraag van Kjell Vander Elst aan Bart De Wever (eerste minister) over "De voorbereidende NAVO-top en het traject voor de defensie-uitgaven naar 2 % en meer" (56000581P)

04 Question de Kjell Vander Elst à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le sommet préparatoire de l'OTAN et la trajectoire des dépenses de défense vers 2 % voire plus" (56000581P)

04.01 Kjell Vander Elst (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, de NAVO vormt de hoeksteen van onze veiligheid. We moeten in dat partnerschap als land ons deel doen. Hier staat naast u uw grootste bondgenoot vanuit de oppositie voor bijkomende defensie-investeringen.

Enkele weken geleden stelde ik u hier dezelfde vraag en antwoordde u dat we een spurtje zouden trekken voor onze defensie-uitgaven. Ik steun u in uw zoektocht naar bijkomende middelen. Laat een zaak wel duidelijk zijn: ik steun uw zoektocht naar structurele budgetten.

Met eenmalige goocheltrucs zullen we er echter niet geraken en dat is precies wat u momenteel met uw regering aan het doen bent. U bouwt budgettaire luchtkastelen. Als het gaat over structurele budgetten voor defensie, hoor ik alleen maar veto's: voor hervormingen of besparingen in de sociale zekerheid, bijvoorbeeld in de gezondheidszorg, geldt een veto van Vooruit; voor de verkoop van overheidsparticipaties, de kroonjuwelen van de Belgische Staat, is er het veto van Les Engagés; ik kan zo nog een tijdje doorgaan. Het enige wat echt concreet is, zijn boekhoudkundige truken van de voor om allerlei uitgaven ineens onder de koepel van defensie-uitgaven te brengen. Dat zijn geen structurele defensie-investeringen. Daar worden ons leger en dus ook de veiligheid van onze burgers niet beter van.

Mijnheer de eerste minister, de tijd dringt. Volgende week moet u uw ei leggen. Welke keuzes zult u maken om de defensie-uitgaven structureel en zo snel mogelijk te verhogen?

04.02 Eerste minister Bart De Wever: Collega Vander Elst, het regeerakkoord had al een pad uitgetekend om de huidige NAVO-norm van 2 % tegen 2029 te halen. Het is geen groot geheim dat op dit moment in de coalitie en in de regering wordt besproken hoe we dat een pak sneller moeten doen. We hebben geen keuze. Het moet.

Dat betekent dus dat er vele miljarden euro's aan nieuwe uitgaven moeten komen, waarvoor inderdaad afspraken over de financiering moeten worden gemaakt. Dat vergt een grondige bespreking. Die is nog niet afgerond. Ik zal graag antwoorden op uw kritiek, zodra dat akkoord rond is. Wij werken naar de deadline om het budget te kunnen indienen bij de NAVO. Daarna zullen alle vragen transparant worden beantwoord, niet alleen over de financieringswijze, maar ook over de plannen om die middelen te besteden.

U zegt dat u mijn grootste bondgenoot bent. Ik ben blij dat te vernemen. Ik hoop dat dat voor alle leden van uw partij ook zo is, want dat is niet altijd even duidelijk. Ik herinner me immers nog een radio-interview uit 2015 met mevrouw Rutten, met wie ik samen in de Zweedse coalitie zat. Zij vroeg zich in dat interview af waarom we drie militaire componenten, namelijk de luchtmacht, landmacht en zeemacht, nodig hadden en of we niet zonder de marine konden. Ik hoop dat uw volledige partij geëvolueerd is wat dat betreft.

De neuzen van de arizonacoalitie staan op dat vlak wel in dezelfde richting. Wij zullen in ieder geval 2 % dit jaar realiseren, daar zijn we het allemaal over eens. We spreken ook al over de zeer waarschijnlijke eventualiteit dat de NAVO ons de komende zomer een nog strakkere norm zal opleggen. We moeten rekening houden met die mogelijkheid. Morgen zie ik de heer Rubio en hij spreekt over 5 %. Ik hoop dat het dat percentage niet wordt, maar het lijkt me bijna zeker dat het meer dan 2 % wordt.

Binnen dat kader willen we onze bilaterale militaire hulp in Oekraïne behouden en, indien mogelijk, opdrijven. De beste investering in onze veiligheid is een sterk Oekraïens leger. Daar hebben we ons onlangs in Parijs ook voor geëngageerd.

Met het oog op een duurzame vrede en met het oog op de vrijwaring van het multilateralisme en de principes van het charter van de Verenigde Naties zullen we doen wat we moeten doen.

04.03 Kjell Vander Elst (Open Vld): Mijnheer de premier, bedankt voor uw antwoord.

U verwijst graag naar het verleden, maar dat had ik verwacht aangezien u historicus bent. Als ik u een raad mag geven, zet die plaat af.

U hebt gezegd dat u een spurtje voor de defensie-uitgaven zou trekken, maar momenteel bent u aan het zigzaggen tussen excuses en uitvluchten. Defensie heeft geen boodschap aan uw budgettaire luchtkastelen, maar heeft nood aan structurele en doordachte investeringen. Dat is wat militairen verdienen, dat is wat

Defensie van u verwacht.

Mijnheer de premier, Pasen komt eraan. Het is tijd om uw ei te leggen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 **Samengevoegde vragen van**

- **Annick Lambrecht aan Bart De Wever (eerste minister) over "De door de VS opgelegde importheffingen" (56000582P)**
- **Koen Van den Heuvel aan Bart De Wever (eerste minister) over "De verhoging van de Amerikaanse importheffingen" (56000583P)**
- **Katrijn van Riet aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Amerikaanse importheffingen" (56000587P)**
- **Robin Tonnaïu aan Bart De Wever (eerste minister) over "De door Trump gevoerde handelsoorlog" (56000591P)**
- **Mathieu Michel aan Bart De Wever (eerste minister) over "De reactie van België op het agressieve handelsbeleid van de VS" (56000593P)**
- **Meyrem Almaci aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Amerikaanse importheffingen" (56000594P)**
- **Simon Dethier aan Bart De Wever (eerste minister) over "De door de importheffingen van Trump geboden opportuniteiten" (56000596P)**
- **Patrick Prévot aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Amerikaanse douanerechten" (56000597P)**

05 **Questions jointes de**

- **Annick Lambrecht à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les taxes à l'importation imposées par les États-Unis" (56000582P)**
- **Koen Van den Heuvel à Bart De Wever (premier ministre) sur "L'augmentation des taxes américaines à l'importation" (56000583P)**
- **Katrijn van Riet à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les taxes américaines à l'importation" (56000587P)**
- **Robin Tonnaïu à Bart De Wever (premier ministre) sur "La guerre commerciale menée par Donald Trump" (56000591P)**
- **Mathieu Michel à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les réponses de la Belgique à la politique commerciale agressive des États-Unis" (56000593P)**
- **Meyrem Almaci à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les taxes américaines à l'importation" (56000594P)**
- **Simon Dethier à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les opportunités offertes par les droits de douane imposés par Donald Trump" (56000596P)**
- **Patrick Prévot à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les droits de douane américains" (56000597P)**

05.01 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de eerste minister, extremen bedreigen onze welvaart, dat wordt vandaag nog eens goed duidelijk. De energiecrisis die Poetin ontketende toen hij Oekraïne binnenviel, staat nog vers in ons geheugen. We voelden de effecten onmiddellijk door de torenhoge energiefacturen. In veel huizen ging de verwarming lager of zelfs uit.

Ook vandaag zien we tot wat extreme denkbeelden leiden: een ware handelsoorlog, die onze koopkracht bedreigt en onze prijzen zal doen stijgen. Onze staalindustrie kreeg al klappen en nu valt Trump heel Europa en ook de rest van de wereld aan met hoge importtarieven, voor de EU maar liefst 20 % op alle producten. Dat raakt ons allemaal direct.

Voor Vooruit is het dan ook heel duidelijk: we moeten onze mensen en bedrijven zo goed mogelijk helpen, net zoals we dat deden tijdens de energiecrisis. Ook toen namen we maatregelen om de koopkracht van de mensen te beschermen.

De Europese Commissie staat klaar met tegenmaatregelen, maar benadrukt ook het belang van blijven onderhandelen.

Mijnheer de eerste minister, deze handelsoorlog zal een direct effect hebben op de koopkracht van iedereen.

Mensen rekenen op een sterke overheid. Zult u met Europa in gesprek gaan om te kijken hoe we onze koopkracht en onze jobs kunnen beschermen?

05.02 Koen Van den Heuvel (cd&v): Mijnheer de premier, het is niet langer wachten op het spelletje *Hoger, lager* van Trump: het is hoger geworden. Vanaf nu is Liberation Day het symbool van de ware *America first*-politiek, die de portefeuille van onze ondernemers en onze mensen doet bloeden.

De effecten daarvan zijn dramatisch voor Europa en voor de hele wereld. Collega's, ze zijn echter ook dramatisch voor Amerika en de Amerikanen zelf. Dat is voor ons nog eens heel duidelijk het bewijs van hoe nefast populistische extremisten kunnen zijn voor de gewone man en vrouw in de straat als ze eenmaal aan de macht zijn.

In ons land zijn er heel wat sectoren, zoals de farmasector, waarvoor Amerika heel erg belangrijk is. Elke dag werken mensen en bedrijven samen met Amerikaanse bedrijven en die Amerikaanse bedrijven werken ook heel graag samen met ons. Zij doen hun best en het is dan ook onbegrijpelijk dat een Amerikaanse president dit allemaal op het spel durft te zetten.

De vraag is echter welke reactie wij hebben. *Speak softly and carry a big stick*, dat moet het devies zijn. We moeten onderhandelen, maar als Trump niet luistert moeten we ook tegenmaatregelen durven nemen. Een goede trans-Atlantische samenwerking is in het belang van Europa. Het moet niet zozeer een anti-Amerikaans verhaal worden, het moet een pro-Europees verhaal worden om onze Europese interne markt te versterken en komaf te maken met de belemmeringen en onnodige regeltjes die de Europese handelsroute belemmeren. Ook de extra 17 miljard euro aan defensie-uitgaven moeten in Europa worden besteed. Meer *made in Europe* is voor cd&v *the way to go*.

Beste premier, ik ga ervan uit dat u deze lijn mee zult bewaken en dat u ook een taskforce zult oprichten (...)

05.03 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de eerste minister, toen ik gisteravond naar het livebetooft van president Trump luisterde over de importheffingen die de Verenigde Staten zullen heffen, overviel mij een ongemakkelijk gevoel. De supersonische snelheid waarmee de regering-Trump de heffingen wil laten ingaan, maar ook het gebrek aan logica bij de berekening ervan tarten alle verbeelding.

Wij staan dus voor enorme uitdagingen. De Verenigde Staten zijn een van de belangrijkste handelspartners van België. Na de Europese Unie zijn zij zelfs de belangrijkste partner. België, maar zeker ook Vlaanderen, is een heel exportgerichte regio. De heffingen zullen onze regio en ons land dus veel geld kosten. Minder export betekent minder omzet, minder winst, een lagere tewerkstelling en minder groei. Met andere woorden, minder export betekent lagere inkomsten uit belastingen op arbeid en op winst van de bedrijven en veel hoge kosten voor onze eigen bevolking. Volgens VOKA zouden de maatregelen de Belgische economie ongeveer 12 miljard euro kosten.

Moeten wij de demarche van de regering-Trump beschouwen als een onderhandelingspoging van die regering of is het haar werkelijk menens?

Wordt er een spiegelbeeld aan maatregelen getroffen door de Europese Unie? Er was reeds een pakket tegenmaatregelen voorzien op 13 april 2025. Dat pakket lijkt echter nu al achterhaald. Zo snel gaat het tegenwoordig. Wat komt er nu? Wat kunnen wij nu doen in eigen land?

Wij willen geen inflatoire handelsoorlog starten. Zo'n oorlog kent immers enkel verliezers. Wij zijn anderzijds wel van mening dat Europa ook eens de rug mag rechte.

Ik kijk uit naar uw antwoord.

05.04 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de premier van België, de VS hebben geen bondgenoten, ze hebben alleen belangen. Al jaren waarschuwen wij met de PVDA tegen het imperialisme van de VS, maar niemand luisterde naar ons. We werden hier in een hoekje weggezet als anti-Amerikaans.

De VS zijn de belangrijkste partner voor het verdedigen van gedeelde fundamentele waarden en wereldwijde veiligheid. Dat staat in uw regeerakkoord. Het moet dus een pijnlijk ontwaken voor u geweest zijn, mijnheer

de premier, als atlanticus in hart en nieren, maar het zal een nog pijnlijker ontwaken voor de gewone hardwerkende mensen zijn geweest, want de werkende mensen in Europa zullen zwaar worden getroffen. Onze industrie kreunde al onder de peperdure energie uit de VS en dat zal nu alleen maar verergeren.

De werkende klasse zal de rekening twee keer betalen. Niet alleen verliezen zij mogelijk hun werk, als Europa meegaat in de sanctieoorlog zullen ook alle producten hier duurder worden. Trump bedreigt ook alle andere en opkomende economieën. Uiteindelijk blijft niemand gespaard, want ook voor de Amerikanen zelf is dit geen goed nieuws. Ook voor hen zullen de prijzen stijgen. Het is duidelijk wie de prijs betaalt.

Sinds de Tweede Wereldoorlog is heel onze economie op die van de Amerikanen afgestemd. Nu laten ze Europa vallen, maar laat ons het hoofd koel houden, mijnheer de premier. Laat ons de hand reiken naar de rest van de wereld, naar alle slachtoffers van het Amerikaans imperialisme, maar wel op gelijke voet.

Mijnheer De Wever, hoe zult u de werkende klasse tegen deze handelsoorlog beschermen? Reikt u de hand uit naar het Globale Zuiden?

05.05 Mathieu Michel (MR): Monsieur le premier ministre, chers collègues, depuis quelques mois, nous vogueons de sidération en sidération. Il est effectivement parfois difficile de reconnaître les États-Unis, il est même permis de se demander si le libéralisme a encore cours dans ce pays. En se repliant sur eux-mêmes et en voulant imposer une vision unilatérale des relations mondiales, ils s'éloignent des fondements qui en ont fait le pays de la liberté, de l'ouverture sur le monde et aussi de la diversité culturelle.

Ce repli semble terriblement en contradiction avec les valeurs de tolérance et de progrès qui ont historiquement fait la force des États-Unis. Pire, il induit une relation d'adversité et de méfiance, qui prend de plus en plus des allures d'une nouvelle forme de guerre dont nous sortirons tous perdants, et certainement en Belgique.

Monsieur le premier ministre, disposez-vous déjà d'une première estimation de l'impact direct et indirect des mesures sur l'économie belge, nos entreprises et notre emploi, des secteurs d'activité les plus affectés, mais aussi de la manière dont nous pouvons davantage soutenir nos entreprises en matière de compétitivité?

Il est essentiel que nous travaillions avec l'Europe pour apporter des réponses efficaces et pertinentes, à la fois en termes de négociations avec les États-Unis, de contre-mesures, aussi non tarifaires; mais également via de nouveaux accords à réaliser. On ne répétera jamais assez à quel point les traités de libre-échange sont ce qui nous protège le mieux de ce genre de dynamique.

Enfin, notre unité est indispensable en la matière. Comment allons-nous négocier ensemble pour peser collectivement, au-delà même des 27, sur les discussions à avoir avec les États-Unis?

05.06 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): We horen hier iedereen over elkaar buitelen, moord en brand schreeuwend over hoe dom deze handelsoorlog is, maar het zou wel eens kunnen dat er een methode zit in de waanzin. Miskijk u niet in de retoriek in de Rozentuin, maar kijk naar wie belang bij dat alles heeft. *Follow the money.*

Trump's focus op het opleggen van heffingen aan de wereld is veel minder gedreven door handelsoverwegingen, maar vooral vanuit het eigenbelang van een zeer select clubje superrijken. De invoerheffingen worden daarbij gebruikt als een onderhandelingsstactiek om staten rond de tafel te dwingen. Die superrijken rond Trump hebben namelijk knarsetandend gezien hoe 38 OESO landen een minimumbelasting voor multinationals hebben beslist. De techboys hebben gezien dat er een AI-act van kracht is in Europa. Ze zien en ze voelen aan hun water dat de digitaks eraan komt. Daar zijn ze niet van gediend en dus gaat Trump all-in. Hij weet zeer goed dat die handelsoorlog overal ter wereld onder de bevolking slachtoffers zal maken, maar hij is bereid dat te doen, louter om zijn clubje te helpen.

Mijnheer de premier, voor mij is het eenvoudig. Achter die handelsoorlog staat een losgeslagen 1 % die geen enkele democratische belemmering wil. Het is de walgelijke wetteloosheid van een groepje gigarijke mannen, de tech-oligarchen die vinden dat de wereld naar hun pijpen moet dansen en die de rest van de wereld als hun digitale lijfeigenen zien. Het is die groep die de belastingen ontwijkt. Het is die groep die verkiezingen manipuleert, AfD in Duitsland. Het is die groep die op hun platformen vrijelijk haat laat verspreiden tegen

vrouwen, tegen minderheden, om voor hun eigen gewin mensen tegen elkaar op te zetten.

Europa heeft nu de kans om voor haar democratische waarden op te staan en duidelijk te maken dat die agenda niet zal passeren. Mijn vraag is dus heel eenvoudig. Zult u in de onderhandelingen namens ons land eisen dat Europa elke uitholling van de OESO-minimumbelasting en de digitaks zal blokkeren? We tolereren immers geen race to the bottom, niet op vlak van democratische rechten en niet op vlak van rechtvaardige belastingen.

05.07 Simon Dethier (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, à chaque crise son opportunité! L'augmentation des droits de douane et la guerre commerciale lancées par les États-Unis remettent en question les principes de fonctionnement du commerce international. Cela aura un coût économique important pour les entreprises et pour les citoyens, des deux côtés de l'Atlantique. Bien avant ces taxes, la majorité a décidé de prendre ses responsabilités, d'agir pour améliorer le quotidien et d'avoir le courage de changer notre société. Nous pouvons et nous devons développer notre pays et l'Europe sur la base de nos propres forces, en affrontant les nombreuses menaces.

Parmi ces menaces, la guerre commerciale nous force à nous détacher de nos pratiques du passé. Par ailleurs, nos pratiques sont également bousculées par la nécessaire lutte contre le changement climatique, et les enjeux peuvent se rejoindre. Les menaces sont là, mais c'est une opportunité pour encourager le développement des circuits courts, du commerce local, de la souveraineté de nos territoires, et le développement d'une industrie européenne forte qui crée de la valeur. Nous devons défendre une Europe cohérente, simplifiée mais ambitieuse, qui favorise la consommation durable, locale et souveraine, notamment en taxant les biens importés qui détruisent notre santé, notre cadre de vie et notre environnement.

Monsieur le premier ministre, je vous invite à agir avec conviction en ce sens. Dans cette guerre commerciale, comment comptez-vous agir avec cohérence pour la souveraineté de nos territoires, en lien avec nos engagements climatiques? Si la transition est une opportunité économique pour de nombreux acteurs, comment le gouvernement va-t-il développer notre territoire, soutenir les entreprises, le pouvoir d'achat, le commerce et les industries dans ce contexte économique?

05.08 Patrick Prévot (PS): Monsieur le premier ministre, *Moi, le reste du monde et les 15 salopards*, c'est le titre qu'on pourrait donner à la guerre commerciale menée par Trump. Dans ce mauvais film, en tant que membre de l'Union européenne, nous faisons malheureusement également partie de ces 15 salopards. Mais nous ne sommes évidemment plus à une insulte près.

Après s'être retiré de l'OMS, après avoir trahi ses alliés en Ukraine, après avoir menacé le Groenland, le président Trump lance aujourd'hui une nouvelle offensive en imposant 10 % de droits de douane sur toutes les importations et 20 % sur celles venant de l'Union européenne.

Ce n'est donc pas un jour de libération, mais un jour de plus où Trump joue aux dés sur le dos des travailleurs.

Face à cela, monsieur le premier ministre, pas de panique, mais de la fermeté. Je ne veux évidemment pas vous entendre vous lamenter sur l'impact pour nos entreprises du secteur pharmaceutique ou de la chimie, mais plutôt y voir une opportunité. Une opportunité de relancer notre industrie. Une opportunité de relocaliser notre économie, et peut-être même également de renforcer notre souveraineté industrielle.

Le 27 février, dans cette même Assemblée, j'ai interrogé le ministre Clarinval. Qu'avez-vous mis en place, lui demandais-je, depuis? Pour l'instant, malheureusement, monsieur le premier ministre, je ne vois que des mauvaises réponses. Vous limitez les investissements publics de 4 à 3 %. Vous vous apprêtez à vendre des parts de Proximus et bpost. À qui? Peut-être, demain, à des fonds européens. Et vous persistez, comme un âne qui chute systématiquement sur la même pierre, à vouloir acheter des F-35, renforçant par ailleurs notre dépendance militaire.

Monsieur le premier ministre, on connaît votre admiration sans faille pour les États-Unis. Mais aujourd'hui, quelle est votre analyse de la décision de Trump? Quel sera l'impact pour notre économie? Quelle sera la riposte européenne? Et surtout, quelle sera la réponse concrète de notre gouvernement fédéral?

05.09 Bart De Wever, premier ministre: Chers collègues, nous avons appris hier soir que les États-Unis

allaient augmenter leurs droits de douane sur les produits en provenance de l'Union européenne mais aussi du reste du monde.

J'ai regardé une bonne partie de l'annonce du président Trump en direct et je dois reconnaître que c'était plutôt inédit. Les États-Unis relèvent leurs tarifs d'importation à un niveau qui pourrait devenir le plus élevé depuis un siècle. Pour les produits européens en particulier, un tarif général de 20 % est instauré à partir du 9 avril. Cela représente une énorme augmentation du tarif moyen actuel.

En 2024, les États-Unis étaient le principal marché d'exportation de la Belgique après nos pays limitrophes. Nous avons exporté pour environ 33 milliards d'euros vers les États-Unis, soit 5 % de notre PIB. L'impact sera donc considérable pour notre pays. Monsieur Michel, il est encore trop tôt pour le chiffrer précisément. Il est toutefois important de noter qu'à l'heure actuelle, un certain nombre d'exceptions s'appliquent au tarif général; cela concerne entre autres les produits pharmaceutiques, les semi-conducteurs et les métaux précieux. L'exception pour le secteur pharmaceutique est particulièrement pertinente pour notre pays, compte tenu de l'importance de ce secteur dans nos exportations vers les États-Unis.

Donc, Koen, pas de souci pour Puurs, tu peux encore exporter ton Viagra! Je kan niet alles zelf consumeren. (Rires)

Contrairement à ce que nous avons craint, les nouveaux tarifs ne s'additionnent heureusement pas à ceux qui avaient déjà été introduits ou annoncés sur l'acier et les automobiles. Ce ne sont toutefois que quelques minces rayons de soleil à travers de sombres nuages car, soyons clairs, au final, c'est une véritable catastrophe pour l'économie mondiale!

Ik denk dat het ook voor de Verenigde Staten geen Liberation Day zal blijken, maar een Inflation Day, want de facto gaat het om de grootste belastingverhoging voor de Amerikaanse consumenten in de recente geschiedenis. Volgens economische waarnemers zouden de nieuwe tarieven Joe Sixpack jaarlijks duizenden dollars kunnen kosten. Ik zal hier niet opnieuw Ronald Reagan citeren – ik zou het graag doen –, maar wel het Amerikaans adagium over handelsoorlogen dat opnieuw waarheid dreigt te worden: *No one ever wins, and consumers always get screwed*. Het valt te hopen dat de Verenigde Staten dat snel opnieuw zullen inzien en dat de ratio kan wederkeren.

Om die reden ondersteun ik de houding van Commissievoorzitter Ursula von der Leyen, die deze week gecommuniceerd heeft en die ik vooraf bilateraal heb kunnen spreken. Logischerwijze zal er een proportioneel Europees pakket aan tegenmaatregelen worden voorzien. Maar evenzeer ondersteun ik voor de volle honderd procent haar doelstelling om zo snel mogelijk toe te werken naar een *negotiated solution*. Want beste collega's, het atlanticisme is ouder en het is groter dan Trump, en een oplossing in plaats van een conflict is in ieders belang. Als ik sommigen hier aanhoor, kunnen ze blijkbaar niet wachten om de strijd aan te gaan. Dan denk ik dat de huidige situatie voor hen maar een aanleiding is. *Répondre à la stupidité avec de la stupidité*, dat is niet verstandig, collega's, maar sommigen zitten hier blijkbaar te popelen. Ik zal dat niet doen. Dat is de boodschap die ik morgen zal overbrengen aan *secretary of state* Marco Rubio ter gelegenheid van zijn bezoek aan de Wetstraat 16.

Ik ben natuurlijk niet naïef. Op korte termijn zal dit in dovemansoren vallen. We zullen eerst de realiteit van die tarieven moeten ondergaan, aan de twee kanten, voor men het belang van vrijhandel opnieuw zal weten te waarderen. Ik kan alleen maar hopen, samen met velen onder u, zij het niet allen, dat de westerse wereld zal afzien van welvaartsvernietigende protectionistische waanzin.

In de tussentijd zullen we er op Europees niveau voor pleiten zo snel mogelijk werk te maken van een versterking van de interne markt. *Europe is in this together*, meer dan ooit. Laten we daarnaar handelen, elkaar steunen, en onze eigen competitiviteit versterken.

Het lijkt me het uitgelezen moment om als Europa assertief vrijhandelsakkoorden af te sluiten met nieuwe partners over de hele wereld, met landen die vandaag meer dan ooit naar ons kijken. Want als een grootmacht de wereld de rug toekeert, moet Europa meer dan ooit aangeven dat het *open for business* is.

Ik ben van nature geen optimist, maar: *in the midst of every crisis lies great opportunity*. Dat is hier door velen ook gezegd. Die crisis zullen we krijgen door de huidige Amerikaanse attitude. Laten we als Europeanen dus

de opportuniteiten in die crisis zien en ze trachten te grijpen.

05.10 Annick Lambrecht (Vooruit): Mijnheer de eerste minister, ik dank u voor uw antwoord.

Inderdaad, geen zonnestrallen. Europa was van meet af aan bereid te onderhandelen, maar het moet tegelijkertijd klaarstaan om te reageren. Gaan we de dialoog aan of doen we een tegenzet? Oplossingen in plaats van conflicten, zegt u. Ik zeg: oef! Die keuze zal essentieel zijn om onze koopkracht te blijven beschermen. De Verenigde Staten zijn onze vierde handelspartner. We moeten er dus alles voor doen, voor onze jobs en voor onze gezinnen.

In Vooruit, mijnheer de eerste minister, zult u altijd een partner vinden om de koopkracht van de mensen te beschermen. Daar kunt u op rekenen. Laat de ratio terugkeren.

05.11 Koen Van den Heuvel (cd&v): Mijnheer de eerste minister, het is inderdaad duidelijk dat we werk moeten maken van een assertief Europees verhaal. We mogen niet vervallen in een goedkoop en contraproductief anti-Amerikanisme, maar moeten een sterk pro-Europees verhaal schrijven. Wij moeten de belemmeringen tussen de Europese landen afbouwen om die importtarieven te compenseren. Ook moeten we werk maken van strategische autonomie binnen Europa, zeker ook op defensievlak.

Het gaat hier niet alleen over de farma-industrie. U gaf mij daarnet een hint. Als u ook nog een beetje van dat geneesmiddel nodig hebt, kunt u mij steeds een appje sturen. (*Gelach*) Het zal direct geleverd worden, Puurs ligt niet ver van Antwerpen. Geef een belletje en het komt er snel aan.

Voor ons is het heel duidelijk, meer *made in Europe is the way to go* voor cd&v. Ik hoop dat u daarvan mee werk zult maken.

De **voorzitter**: De heer Van den Heuvel heeft me meegedeeld dat het aanbod geldt voor iedereen. Hij is steeds beschikbaar om zijn voorraad te delen met de collega's. (*Hilariteit*)

05.12 Katrijn van Riet (N-VA): Mijnheer de eerste minister, we moeten inderdaad de Europese kaart trekken, maar als ik u goed begrijp, is het ook hoog tijd om extra door te pakken met Arizona. We moeten zo snel mogelijk door middel van arizonamaatregelen de arbeidsmarkt in België hervormen. De loonkost moet dalen voor bedrijven. De nettolonen voor de werknemers moeten stijgen. We moeten mensen aan het werk houden en ze moeten langer werken.

Collega's van dit Parlement, ik roep u op om deze maatregelen later mee te steunen. Mijnheer de eerste minister, Ik wens u heel veel succes met het uitvoeren ervan.

05.13 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de premier van België, het is goed dat u de deur naar internationale samenwerking opent, maar u bent eigenlijk wel supernaïef als u denkt dat de VS na Trump van positie zullen veranderen.

De VS zijn geen bondgenoot meer en zullen dat na Trump ook niet meer worden. Daarom moeten we de banden met de rest van de wereld nu versterken. We moeten inzetten op die internationale relaties met de slachtoffers van het Amerikaans economisch imperialisme.

U blijft de VS gewoon volgen, terwijl we vandaag zien hoe onbetrouwbaar ze zijn. Ze dienen alleen hun eigen belang en ook de belangen van hun wapenindustrie. Arizona wil nog altijd miljarden spenderen aan de Amerikaanse oorlogseconomie. Die F-35's zullen met onze pensioenen worden betaald. Stop daar alstublieft mee, mijnheer de premier.

05.14 Mathieu Michel (MR): Merci pour votre réponse, monsieur le premier ministre.

Il n'est évidemment plus besoin de rappeler à quel point l'Europe doit compter davantage sur elle-même et sur son marché intérieur. Mais surtout, nous ne devons pas répondre à l'isolement par l'isolement. Nous devons dès aujourd'hui renforcer – vous l'avez mentionné – nos coopérations internationales avec celles et ceux qui sont convaincus que le libre-échange est un vecteur de prospérité et de paix qui est essentiel pour soutenir les démocraties dans le monde. Si les Etats-Unis veulent être seuls, eh bien qu'ils le soient!

L'histoire nous a démontré que l'économie de marché et le libre-échange restent à ce jour la meilleure façon de stabiliser les relations internationales et de réduire les risques de conflits. Mais nous ne devons absolument pas oublier que dans un contexte géopolitique déjà compliqué, une guerre commerciale est excessivement tendue pour notre compétitivité. Dès lors, ce marathon qui s'est accéléré très clairement aujourd'hui ne doit pas se faire avec des morceaux de pierre en plus dans le sac à dos de nos entreprises, parce que préserver la compétitivité de nos entreprises, c'est aussi préserver le pouvoir d'achat de nos concitoyens. Alors surtout, qu'elles ne soient pas les victimes collatérales de (...)

05.15 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Collega's, weet u wat triest is? Dat het enige wat u, en wellicht alle mensen die nu aan het kijken zijn, zullen onthouden van dit debat, het grapje over een blauw pilletje is, terwijl de situatie wel wat meer ernst verdient dan dat.

Mijnheer de premier, ik heb leiderschap gemist, ook in het antwoord. Ik mis daadkracht. U kunt ontwijkend antwoorden en zeggen dat het erg zal worden, maar ik mis een premier die rechtstaat en die niet zal toelaten dat een losgeslagen autocraat onze bedrijven aanvalt en onze bevolking verarmt. Waar is die vechtlust gebleven, die toont dat we de digitaks niet zullen loslaten, dat we de minimumbelasting van de OESO niet zullen loslaten? Waar is die vechtlust die toont dat we zullen opkomen voor onze democratische waarden, of het nu Rubio of een andere Amerikaan is die op bezoek komt. Die daadkracht, waarmee u pal staat voor uw waarden, heb ik daarnet niet gehoord. Grapjes heb ik genoeg gehoord.

(Er ontspint zich een debat zonder micro tussen mevrouw Almaci en de heer Bouchez.)

De **voorzitter**: Mag ik mevrouw Almaci, de heer Bouchez en alle anderen vragen om aandacht te besteden aan de repliek van de heer Dethier?

05.16 Simon Dethier (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos éléments de réponse.

La majorité demande un redéploiement de l'économie avec une attention particulière pour notre tissu économique local. Il y a une opportunité claire à utiliser la réplique en droits de douane pour avancer sur nos objectifs climatiques, locaux, d'emploi et surtout de souveraineté.

Notre réponse doit être de continuer à défendre le multilatéralisme et la collaboration. L'Europe doit montrer son unité en restant ferme sur sa souveraineté, ses principes et ses engagements.

05.17 Patrick Prévot (PS): Monsieur le premier ministre, la décision de Trump est un tournant. Il veut assurément extorquer des concessions à ses alliés qu'il voit désormais comme ses adversaires et votre réponse, malheureusement, n'a pas été à la hauteur. Je m'y attendais. Vous avez parlé d'accords commerciaux débridés. C'est un modèle que nous ne défendons pas. Et puis, vous avez beaucoup ironisé sur le Viagra avec le collègue du cd&v. Si cela pouvait seulement faire durcir votre discours à l'égard de Trump, ce serait déjà une belle avancée, monsieur le premier ministre. Votre fascination pour les États-Unis vous aveugle complètement.

Dans ma question, je vous ai dit qu'il fallait faire de cette crise une opportunité, que l'Europe avait le talent nécessaire mais également les moyens pour répondre à cette attaque. Malheureusement, votre réponse a été faiblarde et sans ambition. Malheureusement, sur ce sujet comme pour d'autres, vous n'êtes pas à la hauteur de l'enjeu.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06 Questions jointes de

- Raoul Hedebouw à Bart De Wever (premier ministre) sur "La grève générale du 31 mars 2025" (56000584P)

- Sophie Thémont à Bart De Wever (premier ministre) sur "La grève générale du 31 mars" (56000603P)

06 Samengevoegde vragen van

- Raoul Hedebouw aan Bart De Wever (eerste minister) over "De algemene staking van 31 maart 2025" (56000584P)

- Sophie Thémont aan Bart De Wever (eerste minister) over "De algemene staking van 31 maart" (56000603P)

06.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Il y a quelque tumulte dans l'hémicycle. J'aimerais donc expliquer la situation aux personnes qui nous écoutent: Georges-Louis Bouchez vient de quitter la plénière.

Mijnheer de eerste minister, ik wil u vragen stellen over de staking in alle sectoren, zowel in de openbare diensten als in de privésector, van afgelopen maandag, de grootste staking in tien jaar tijd in België. Jongeren en mindere jonge mensen uit het noorden en het zuiden van het land, mensen van de petrochemische sector, van de metaalnijverheid, van de dienstensector uit het hele land namen deel. We zagen nooit zo'n diepgaande sociale beweging.

Alle deelnemers vragen zich af hoe het nu toch mogelijk is. De rechtse partijen voerden voor de verkiezingen immers allemaal campagne dat werken meer moet lonen, terwijl ze vandaag de mensen langer laten werken voor minder pensioen. Dat is eenvoudigweg bedrog. De mensen gaan daar niet mee akkoord en dat hebben ze maandag laten voelen. Ze vragen zich af hoe het kan dat sommige werknemers een malus van 5 % krijgen voor elk jaar dat ze voor de leeftijd van 67 jaar vroeger stoppen met werken. Hoe kunnen die politici nu afkomen met een loonblokkering in de komende jaren? Waarom schaffen ze nachtpremies af voor hardwerkende mensen?

Mijnheer de premier, ik heb het stakingspiket bij InBev in Leuven bezocht. De arbeiders daar vertelden me dat Bart De Wever eens een nachtschift zou moeten doen, van 18.00 uur tot 2.00 uur of van 2.00 uur tot 10.00 uur, dan zou hij beseffen dat men zo'n job niet tot 67 jaar kan doen. Hij weet echter niet wat het is om dat te doen.

Dat vind ik erg, vooral omdat er privileges zijn. Iedereen hier die voor 2019 verkozen werd, mag met pensioen gaan op 60 jaar en 62 jaar. Dat is een schande. U wilt de ambtenarenpensioenen berekenen op 45 jaar van de carrière, terwijl voor iedereen hier het pensioen op het laatste jaar van de carrière wordt berekend. U hebt allen privileges, maar u vraagt wel dat het volk inspanningen levert. Dat is een schande!

Mijnheer de minister, mijn vraag is duidelijk: zult u die pensioenmalus afschaffen en luisteren naar de mensen die strijd voeren?

06.02 Sophie Thémont (PS): Monsieur le premier, la grève générale de lundi était à la hauteur de votre offensive contre le monde du travail. Cette grève était organisée pour protester contre les mesures antisociales de l'Arizona, pour dénoncer des régressions sociales sans précédent et pour refuser vos attaques sur les pensions, les services publics, la santé, les salaires, les droits des femmes et bien d'autres.

Les travailleurs de tous les secteurs ont été nombreux à débrayer: caissières, enseignants, policiers, pompiers, artistes, cheminots et soignants. Dans tout le pays, ils et elles ont dit: "Stop". Stop à vos milliards d'économies sur leur dos! Stop à vos mesures qui vont faire exploser les inégalités! Stop au rouleau compresseur que vous avez lancé sur la protection sociale!

J'entends la Fédération des Entreprises de Belgique (FEB) et la droite se plaindre d'une attitude irresponsable des syndicats mais entre nous, monsieur le premier ministre, qui est irresponsable? Qui veut faire trimer les gens au-delà du raisonnable? Quelles que soient les conditions de travail, qui veut pénaliser les femmes? Qui préfère aller chercher 95 % dans la poche des travailleurs contre 5 % dans la poche des plus riches? Qui a annoncé ne pas dévier sa trajectoire et garder le cap de ces réformes brutales?

Monsieur le premier, allez-vous continuer dans cette voie sans issue ou allez-vous entendre la voix de la raison?

06.03 Eerste minister **Bart De Wever**: Mijnheer de voorzitter, ik wilde daarnet nog toevoegen dat wie een whatsapp stuurt naar Koen, een *whatsupp* terugkrijgt. Ik zal de collega's in het halfroond die volstrekt humorloos zijn, echter niet verder op de proef stellen.

Onze regering heeft ervoor gekozen een aantal elementaire waarheden niet langer te verbloemen. Waarheid 1: onze samenleving telt steeds meer ouderen. Waarheid 2: die ouderen worden ook steeds ouder. Waarheid 3: dat zorgt voor een tsunami aan sociale uitgaven, die in razend tempo aan kracht wint. Waarheid 4: de druk op werkende mensen wordt steeds groter, want zij moeten met steeds minder mensen instaan voor de bestaanszekerheid van een steeds grotere groep. Waarheid 5: als we onze sociale stelsels niet hervormen, stevenen we af op een ongeziene economische en sociale catastrofe, die de welvaart van de hele samenleving ernstig zou treffen. Uitgerekend in deze geopolitiek woelige tijden kunnen we dat er absoluut niet meer bijnemen.

Mijnheer Hedeboom, u mag dus van die populistische statements doen – het is allemaal de schuld van de profiterende politieke klasse die in een bubbel leeft –, dat is echter heel gemakkelijk. Iets moeilijker is handelen en doen wat er moet gebeuren.

Il faut que plus de personnes travaillent et qu'elles travaillent plus longtemps. Il n'y a pas d'autre solution. Pour y parvenir, nous allons remettre davantage de personnes en âge de travailler sur le marché de l'emploi. Cela passe par la limitation des allocations de chômage dans le temps. Trop de personnes en parfaite santé sont aujourd'hui absentes du marché du travail. Nous devons également tous travailler un peu plus longtemps. La durée effective de nos carrières est actuellement parmi les plus courtes de l'Union européenne. Nous ne pouvons plus nous le permettre. C'est pourquoi nous supprimons progressivement le système qui permet à certains de partir à la retraite bien trop tôt. Notre société ne peut tout simplement plus se le permettre.

Cela étant dit, ces réformes seront toujours mises en œuvre de manière progressive et avec empathie. Ce gouvernement reste également toujours ouvert au dialogue avec les partenaires sociaux, selon certaines modalités. Les dernières semaines l'ont encore démontré.

Dat die hervormingen dringend nodig zijn, dat blijft als een paal boven water staan. Daar zullen stakingen noch populistisch gestook iets aan veranderen. Deze regering zal zich niet laten afleiden door uw leugenachtige populisme. Het is tijd voor ernstig beleid, beleid gebaseerd op waarheid.

06.04 **Raoul Hedeboom** (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, ik weet niet wat dat is bij de N-VA, maar denkt u echt dat u met het voorlezen van briefjes of met het maken van een video met Jambon de mensen zult overtuigen van uw maatregelen? Komaan! U staat gewoon niet sterk in uw schoenen. U moet ze gewoon voorlezen, geen humor brengen.

Waarom staat u niet sterk? Dat is omdat u onderstreept dat er geen geld is wegens een tsunami aan uitgaven, terwijl u op vijf minuten tijd wel miljarden vindt om wapens te kopen. Jarenlang is er gezegd dat er geen geld is en op vijf minuten vindt men plots 800 miljard. En Europa doet juist hetzelfde.

Dat toont aan dat het gaat over politieke beslissingen. U wilt de gepensioneerden weer doen betalen. Ik begrijp de vakbonden die aankondigen dat ze op 29 april opnieuw zullen actievoeren. Aan de kameraden van Vooruit en van cd&v vraag ik waarom zij de rechtse partijen meevolgen in hun verhaal. Men mag niet aanvaarden dat de gepensioneerden en de werkende klasse zo aangevallen worden. Stop ermee met Bart De Wever te steunen. Dat is mijn boodschap.

06.05 **Sophie Thémont** (PS): Monsieur le premier, c'est vous et votre Arizona, le tsunami social!

Je trouve que vous avez tout de même beaucoup d'humour. Vous annoncez des réformes faites avec de l'empathie. Il faut quand même oser le dire, alors que vos mesures précariseront encore plus les gens!

Croyez-vous qu'aujourd'hui, les travailleurs font grève pour le plaisir ou pour emmerder le monde? Pourquoi se sont-ils mobilisés? Pour un travail émancipateur, pour des pensions dignes, pour des services publics garantis. Que demandent les travailleurs aujourd'hui? D'être entendus, d'être respectés. N'oubliez pas encore que c'est eux qui font tourner votre économie, monsieur le premier!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- Irina De Knop aan Bart De Wever (eerste minister) over "De vrijwillige zwangerschapsafbreking" (56000578P)
- Caroline Désir aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "Het 35-jarige bestaan van de wet Lallemand-Michielsen" (56000579P)
- François De Smet aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De 35ste verjaardag van de abortuswet" (56000589P)
- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "De abortuswet" (56000599P)
- Sofie Merckx aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "Het recht op abortus" (56000600P)
- Petra De Sutter aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De toegang tot vrijwillige zwangerschapsafbreking" (56000601P)

07 **Questions jointes de**

- Irina De Knop à Bart De Wever (premier ministre) sur "L'interruption volontaire de grossesse" (56000578P)
- Caroline Désir à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les 35 ans de la loi Lallemand-Michielsen" (56000579P)
- François De Smet à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "La date anniversaire des 35 ans de la loi relative à l'interruption volontaire de grossesse" (56000589P)
- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "La loi relative à l'interruption volontaire de grossesse" (56000599P)
- Sofie Merckx à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Le droit à l'avortement" (56000600P)
- Petra De Sutter à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "L'accès à l'interruption volontaire de grossesse" (56000601P)

07.01 **Irina De Knop** (Open Vld): Mijnheer de premier, dag op dag 35 jaar geleden keurde dit Huis eindelijk de abortuswet goed. Dat was een verdienste van een liberale senator, mevrouw Lucienne Herman-Michielsens, die voor dat dossier keihard heeft gevochten. De Koning zette er zelfs een stap voor opzij. Historisch.

Het werk is jammer genoeg niet af. Dat schrijven ook de experts unaniem in hun wetenschappelijk rapport: schaf de wachttijd van 6 dagen af en verleng de abortustermijn tot 18 weken. Maar niets van dat alles, Arizona schuift het duidelijk op de lange baan. Dat is heel erg opmerkelijk, want nog voor de regeringsvorming heeft Vooruit zelfs een voorstel van de PS weggestemd om de regeringsvorming alle kans op slagen te geven. We gingen er dus ook van uit dat dit verankerd zou worden in het regeerakkoord. Maar nee, niets van dat. Erger nog, wat krijgen we nu in de plaats? Een tapijtenmarkt, alles wat Vooruit niet wilde. Cd&v sprak onmiddellijk een ultimatum uit: 14 weken en geen dag langer. Nietwaar, mevrouw Farih? Vooruit heeft zo stilaan zijn bocht ingezet door te stellen dat elke vooruitgang een vooruitgang is.

Laten we ernstig blijven, mijnheer de premier, mevrouw de minister, die 14 weken, dat is geen oplossing, dat is geen vooruitgang. Hoogstens is het een tjevenoplossing. Tegenwoordig moeten namelijk ruim 400 vrouwen naar Nederland en met die oplossing kunnen we slechts 20 % van hen helpen.

Mijnheer de premier, hoe zult u ervoor zorgen dat die angel eruit geraakt? Hoe zorgen we voor een oplossing (...)

07.02 **Caroline Désir** (PS): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, il y a 35 ans jour pour jour, le 3 avril 1990, était promulguée la loi dépenalisant partiellement l'avortement en Belgique. Même si des sanctions pénales demeuraient encore pour les femmes et les médecins, même si les femmes devaient encore attester d'un état de détresse, même si on leur imposait encore un délai de réflexion bien trop long, la loi Lallemand-Michielsen a été une grande avancée dans l'histoire de notre pays pour le droit des femmes à disposer de leur corps. C'était une grande avancée aussi dans ce Parlement, qui avait pu travailler librement sur ce sujet.

Votre parti, madame la ministre, avait combattu cette proposition de loi, mais à la loyale. Car, souvenez-vous, monsieur le premier ministre, votre prédécesseur Wilfried Martens avait laissé ce Parlement travailler.

Sous la précédente législature, le cd&v a voulu que des scientifiques se penchent sur la question. Très bien! Et pourtant, quand ce rapport académique adopté à l'unanimité a été présenté au Parlement en 2023, vous l'avez simplement balayé d'un revers de la main, alors qu'il était le fruit d'un travail mené par 35 expertes et experts, francophones et néerlandophones, médecins, juristes, psychologues, spécialistes de la philosophie et des sciences sociales, issus de toutes les universités du pays.

Ce rapport recommande notamment l'allongement du délai à 18 semaines – pas 14 semaines, 18 semaines! –, la suppression du délai de réflexion, l'inscription de l'IVG dans les législations relatives à la santé, l'amélioration de l'accès à la contraception également. Et ce rapport est la réponse à toutes les femmes qui doivent aujourd'hui se rendre aux Pays-Bas pour avorter, parce qu'elles sont encore considérées comme des criminelles dans notre pays.

Monsieur le premier ministre, madame la ministre, mon groupe vient de redéposer une proposition de loi pour transposer l'intégralité des recommandations formulées par les experts, parce que nous ne pouvons pas aller en dessous de ce compromis scientifique. Ma question est donc simple. Allez-vous enfin laisser ce Parlement travailler à la modernisation de la loi relative à l'IVG, comme cela a été possible il y a 35 ans?

07.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, il y a 35 ans, ce Parlement accomplissait un geste historique en considérant une fois pour toutes que le droit des femmes à disposer de leur corps pouvait l'emporter sur d'autres valeurs de conception de la vie, aussi respectables soient-elles. Pourtant – on le voit aux États-Unis –, le droit à l'avortement peut très facilement et très rapidement être remis en cause.

Il existe une demande forte ici en Belgique depuis des années pour clôturer le travail de dépénalisation. Une demande forte pour faire en sorte que l'IVG soit sortie du Code pénal, pour ôter cette épée de Damoclès qui plane toujours sur les femmes et sur les soignants. Une demande forte pour porter le délai légal de 12 à 18 semaines – 18 semaines, cela ne vient pas de nulle part mais d'un consensus scientifique établi par des universités, non seulement au-delà des disciplines mais aussi des obédiences connues dans ce pays. Une demande forte pour supprimer ce délai de six jours de réflexion obligatoire et infantilisant pour les femmes. En fait, une demande forte pour aider les centaines de femmes qui, chaque année, sont contraintes de franchir une frontière, d'aller aux Pays-Bas et de subir un avortement tardif.

Voilà des années que ce dossier est bloqué. On a d'abord eu, en 2019-2020, la saga des renvois au Conseil d'État et de la flibuste par certains partis – N-VA, cd&v, Les Engagés. On a ensuite eu le gel de la Vivaldi parce que le cd&v en faisait une condition de participation. On a maintenant cet accord Arizona où on trouve deux lignes: une ligne qui indique qu'il faudra poursuivre le débat sociétal – débat qui me semble déjà terminé depuis longtemps – et une ligne qui explique qu'il faudra un consensus au sein des partenaires de la majorité.

Quel sera ce débat sociétal? Quel est le délai dans lequel vous comptez avancer? Est-il vrai que vous avez l'intention de faire un compromis à la petite semaine sur le nombre de semaines autorisé pour avorter? Ce serait à mon avis un recul bien difficile à accepter.

07.04 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, elle avait 40 ans et était enceinte de 16 semaines. Elle se trouvait dans mon cabinet de consultation en face de moi, m'a regardée dans les yeux et m'a dit: "Sophie, j'ai une fille de 18 ans. Je l'ai élevée toute seule. Je ne peux pas, je ne veux pas." J'ai dû lui répondre qu'il était interdit en Belgique de pratiquer une IVG. Nous avons contacté le planning familial. Elle a rassemblé 1 000 euros et, comme 400 femmes chaque année en Belgique, elle est partie aux Pays-Bas pour faire une IVG. Voilà la réalité.

Aujourd'hui, cela fait exactement 35 ans que la Chambre votait la loi qui autorisait l'IVG. Cela aurait dû être normalement un jour de fête. Après des années de combat, après des années d'IVG clandestines, après que des médecins aient été emprisonnés, le droit des femmes et le mouvement féministe récoltaient enfin une victoire! Cependant, ce n'est pas un jour de fête pour moi, parce que 400 femmes se rendent encore aux Pays-Bas et qu'on impose encore aujourd'hui six jours de délai d'attente aux femmes avant de pouvoir recourir à une IVG. Et des sanctions pénales sont toujours prévues dans la loi.

Pourtant, il existe un rapport d'experts de plus de 152 pages – ce n'est donc pas un petit avis! – émanant de huit universités différentes qu'ont signé des gynécologues et des philosophes de toute obédience. Ils disent clairement qu'il faut allonger le délai à 18 semaines et supprimer le délai d'attente. Puis l'accord du gouvernement Arizona a été conclu. Malgré les promesses faites pendant les élections, comme celles de Vooruit qui en avait fait un thème de campagne, celles du MR qui avait indiqué que le vote serait libre et celles des Engagés qui en ont aussi parlé, on refuse de laisser le Parlement s'exprimer. De nouveau, on a créé dans l'accord de gouvernement un blocage qui empêche toute avancée.

Ma question est: de quoi avez-vous peur et pourquoi (...)

07.05 Petra De Sutter (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, vrouwen die voor een vrijwillige zwangerschapsafbreking kiezen, komen uit alle lagen van de samenleving. Ze zijn jaarlijks met bijna 20.000 in ons land. Een vrouw op vijf laat ooit in haar leven een abortus uitvoeren.

Vandaag is de Belgische abortuswet exact 35 jaar oud. De pijnpunten van die wet zijn reeds lang gekend. Elk jaar moeten meer dan 400 vrouwen naar Nederland om de abortuszorg te krijgen die ons land hen weigert omdat ze meer dan 12 weken zwanger zijn. Ze doen dat op eigen kosten, vaak met een hoge emotionele belasting en veel stress. Die wettelijke termijn moet naar omhoog. Daarnaast is er de bedenktijd van 6 dagen die door zowat iedereen als betuttelend en vernederend wordt ervaren. Een studie van Anna Wallays van de UA toont aan dat dit in de praktijk vaak langer is om praktische redenen. De meeste vrouwen zijn overtuigd als ze zich aanbieden en hebben die paternalistische bedenktijd niet nodig.

Ondanks de sterke argumenten voor de wetswijziging blijft er significante politieke tegenstand bestaan, met name van uw beide partijen. Cd&v heeft de wetswijziging om ideologische redenen in de vorige regeerperiode tegengehouden. Het compromis dat uw regering naar verluidt voorbereidt komt niet tegemoet aan de aanbevelingen van de expertencommissie, met name de termijn optrekken tot 18 weken, de bedenktijd schrappen, de verplichte informatie verschaffen over adoptie en strafrechtelijke sancties, en de toegankelijkheid verbeteren voor vrouwen zonder toegang tot de reguliere gezondheidszorg.

Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, daarom vind ik dat dit een belangrijk ethisch thema is dat het Parlement toebehoort, waar parlementsleden zich in eer en geweten over dit onderwerp, dat alle vrouwen aanbelangt, kunnen uitspreken.

Mijn vraag is heel eenvoudig: zal de arizonaregering, waarvan het kernkabinet en de partijvoorzitters allen mannen zijn, doen wat nodig is voor deze bijzondere vorm van zorg voor vrouwen?

07.06 Bart De Wever, premier ministre: Chers collègues, je vous remercie pour vos questions.

Le principe de l'interruption volontaire de grossesse est un principe que personne au sein du gouvernement ne remet en cause. Il s'agit cependant d'une question délicate sur laquelle nombre d'entre vous au sein de cette Assemblée se sont sans doute forgé leur propre opinion, chacun selon son cadre éthique et/ou son expérience de vie personnelle.

Historiquement, l'introduction ou la modification de la législation sur l'avortement n'a jamais été une tâche facile. De nombreux collègues ont d'ailleurs évoqué l'année 1990, lorsque cette question a profondément secoué le pays. Il me semble que ce n'est pas un chemin que nous souhaitons emprunter à nouveau. Il serait plus sain pour notre société d'adopter une législation sur ce type de questions éthiques relatives à la vie et à la mort avec le consensus le plus large possible.

Respect voor elkaars visie lijkt me in dat opzicht cruciaal. Het zal ons immers nergens brengen als beide zijden in dit debat elkaar voortdurend culpabiliseren met opzwevende en morele termen. Hier is geen juist of fout. De wettelijke omkadering van een ethisch dilemma voorstellen als een zwart-witdiscussie is niet ernstig. Dat gezegd zijnde ben ik ervan overtuigd dat in dit dossier een opening kan worden gevonden voor een wetswijziging, die hopelijk een brede consensus rond zich zal verzamelen. Om resultaten te boeken is het aan ons allemaal om dit debat vooral zo serieus mogelijk te voeren.

Tijdens de formatie voelde ik als toenmalig formateur alvast de bereidheid daartoe met de

meerderheidspartijen. Ik heb sindsdien geen enkele aanwijzing gekregen dat die bereidheid er niet meer zou zijn. Mijn verwachting is dus dat de meerderheidspartijen binnen afzienbare tijd met een voorstel naar de Kamer zullen komen en dat er ook op andere ethische thema's concrete vooruitgang zal worden geboekt, zoals voorzien in het regeerakkoord.

Het komt me echter voor dat niet dit vragenuurtje op donderdag, maar wel de bevoegde commissie het geschikte platform is om al die voorstellen ten gronde te bespreken, op zoek te gaan naar de grootst mogelijke consensus en stappen vooruit te zetten die bijdragen tot maatschappelijke rust, in plaats van politieke exploitatie en maatschappelijke onrust.

Ik dank u.

07.07 Minister **Annelies Verlinden**: Collega's, abortus is zonder twijfel een van de thema's die de diepste emoties oproept. Het raakt immers aan de meest fundamentele persoonlijke overtuigingen over leven, zelfbeschikking, gezondheid en ethiek. Precies daarom is het belangrijk dat we dit debat over leven in de meest kwetsbare vorm onderbouwd voeren met respect voor eenieder en voor elkaars inzichten en met de gepaste omzichtigheid en sereniteit.

Je tiens à être claire quant à la vision de ce gouvernement. Comme l'a déjà dit le premier ministre, l'accord de gouvernement ne laisse planer aucun doute. Le gouvernement poursuivra le débat de société sur l'IVG, et ce, sur la base du rapport du comité d'experts indépendants désigné à cet effet. Cela signifie que dans la période à venir, avec les partis de la majorité et dans le respect des sensibilités et des convictions de chacun, nous prendrons le temps d'écouter, de réfléchir et, si possible, d'aboutir à des conceptions soutenues. La sensibilité de ce sujet ne permet pas qu'il fasse l'objet d'une simple discussion pour savoir qui a raison et qui a tort.

Je ne peux donc pas anticiper aujourd'hui l'issue de ces débats. Mais il est essentiel pour moi que nous continuions à rechercher l'équilibre délicat entre le droit à l'autodétermination et la protection de l'enfant à naître, dans toute sa vulnérabilité. Il s'agit avant tout d'une question politique et idéologique à laquelle doivent répondre les partis de cet hémicycle et qui ne peut être résolue simplement en soumettant automatiquement un rapport d'experts – et je le dis avec le plus grand respect pour tous les experts. J'attends donc avec impatience un débat réfléchi à ce sujet au Parlement.

Een maatschappelijk debat over abortus dringt zich op. Daartoe roepen ook verschillende onderzoekers van de KU Leuven op in hun positiepaper, een oproep die ik samen met mijn collega's in de federale regering ter harte neem en ten volle ondersteun.

In het verlengde van het debat rijst ook de vraag over de rol van bepaalde anti-abortusgroeperingen. Hieromtrent wil ik opnieuw aangeven dat abortus een recht is. We hebben in ons land al afspraken en regels gemaakt, die overigens in lijn zijn met deze van vele andere Europese landen. Vrouwen die van het recht op abortus willen gebruikmaken, moeten dat kunnen doen binnen het bestaande kader, zonder angst of stigmatisering. Elke vorm van intimidatie of poging om dat recht in de praktijk te verhinderen, is zowel in feiten als in rechte onaanvaardbaar.

Tegelijk leven we in een rechtsstaat waarin vrijheid van meningsuiting een fundamenteel en te vrijwaren beginsel is. Ook wie tegenstander is van abortus of van mogelijke wijzigingen aan het geldende afsprakenkader heeft het recht om zijn of haar mening te uiten, zelfs wanneer dat op plastische wijze gebeurt. Zolang iemand bij het uiten van een mening binnen de grenzen van de wet blijft, ben ik als minister van Justitie de laatste om het recht op vrije meningsuiting te bestrijden, ook al ben ik het fundamenteel oneens met de inhoud van de mening.

Cette liberté d'expression s'accompagne aussi d'une responsabilité. Lorsque des opinions fortes sont exprimées, il est important que tous les citoyens aient accès à des informations fiables de la part des pouvoirs publics afin de pouvoir faire des choix éclairés.

En ce qui concerne la diffusion d'informations, je voudrais ajouter que des informations pertinentes portant sur la réglementation sont disponibles sur le site du SPF Santé publique.

U vroeg ook naar de verlenging van de duur van de bedenktijd, een onderdeel van de huidige wetgeving dat

ook aanleiding geeft tot debat. Wetenschappelijke inzichten kunnen daarbij mijns inziens een rol spelen. We zullen dan ook het nodige doen om wetenschappers te bevragen, zodat hun bevindingen ter zake hier in aanmerking genomen kunnen worden.

Ik wil tot slot onderstrepen dat ik hier spreek als minister van Justitie en als vertegenwoordiger van de voltallige regering. De gesprekken over dit ethische thema zullen worden gevoerd zoals afgesproken, met respect voor de rol van het Parlement en met het nodige en gepaste evenwicht tussen de overtuigingen van eenieder. Rechtszekerheid, wetenschappelijke expertise en maatschappelijke dialoog.

07.08 Irina De Knop (Open Vld): Mevrouw Verlinden, ik heb die studie van de KU Leuven ook gelezen. Voor u me van iets verdenkt, ik heb daar gestudeerd. Maar die studie had evengoed in 1965 geschreven kunnen zijn.

Mijnheer De Wever, u zei dat we niet moeten polariseren in dit dossier. U hebt dat natuurlijk nooit gedaan in uw politieke carrière... Maar u hebt gelijk, dit dossier heeft dat niet nodig. Ik ga volledig mee in uw voorstel, laten we dit in de commissie ernstig aanpakken.

Er moeten me wel een paar dingen van het hart. Het maatschappelijk debat is al gevoerd, de conclusies zijn al duidelijk, ons wetsvoorstel ligt klaar in de Kamercommissie om daar goedgekeurd te worden. Laten we de politieke moed hebben opnieuw geschiedenis te schrijven. Laten we dat voorstel goedkeuren!

07.09 Caroline Désir (PS): Madame la ministre, j'entends dans votre réponse un immense mépris envers tous ces experts qui ont mené un travail scientifique remarquable, étayé et consensuel ainsi qu'envers toutes ces femmes que vous continuez à culpabiliser.

Pour le PS, le corps des femmes ne peut pas continuer à faire l'objet de marchandages politiques cyniques. C'est une véritable honte! Assumez vos choix et continuez à vous opposer, comme vous l'avez toujours fait dans ce débat, mais laissez le Parlement travailler!

Monsieur le premier ministre, vous disiez que chacun de nous s'était sans doute forgé sa propre conviction. Certainement! Dès lors, arrêtez de prendre vos collègues en otage! Je pense évidemment à vos collègues de Vooruit, mais aussi à vos collègues du MR et des Engagés. Ces derniers avaient, pendant la campagne, annoncé une liberté de vote totale sur l'IVG, mais nous ne les entendons pas aujourd'hui.

Laissez-les au moins voter l'urgence sur notre texte tout à l'heure!

07.10 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, il y a un an, j'ai participé à un débat avec le président du MR. Il disait: "Ne vous en faites pas, nous profiterons des affaires courantes car, à ce moment-là, le Parlement sera libre et cette législation sera votée en octobre 2024". Tout le monde sait ce qu'il en est advenu.

Vous voulez le consensus le plus large possible. J'ai une super idée pour vous: laissez ce Parlement décider et voter librement! Vous obtiendrez ainsi le consensus le plus large possible!

C'est tout de même incroyable de constater que ce Parlement est aujourd'hui moins libre qu'il ne l'était en 1990, sous Wilfried Martens. À cette époque-là, les partis pouvaient voter en toute liberté.

Ce n'est pas l'accord de gouvernement qui nous sépare de la résolution de ce dossier, mais bien la participation que vous avez réinstallée et ressuscitée. C'est très triste!

07.11 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, u zegt dat u niet gepolariseerd hebt rond dat thema. Nee, u hebt geblokkeerd. Nog voordat er een regering was gevormd, hebt u uw coalitiepartners gezegd dat ze dat niet mochten goedkeuren. Mijnheer de premier, u hebt het graag over de waarheid, wel, de waarheid is dat het wetenschappelijk rapport er is. Het maatschappelijk debat is afgerond. Het is niet zomaar een adviesje, het is een wetenschappelijk rapport waarover consensus bestaat.

De waarheid is dat vrouwen abortus plegen, ondanks de wet. De hypocrisie bestaat erin die vrouwen naar Nederland te laten gaan en de ogen daarvoor te sluiten. Respect betekent niet in de plaats van vrouwen

beslissen wanneer zij al dan niet abortus mogen plegen. Respect is de vrouwen zelf laten beslissen. Respect is in plaats van over aantal weken een koehandel te beginnen, het Parlement en iedereen hier in eer en geweten vrij te laten stemmen.

07.12 Petra De Sutter (Ecolo-Groen): Ik hoor voortdurend dat er enerzijds wetenschappers zullen worden geraadpleegd en anderzijds dat het om een ethisch debat zou gaan. Men moet toch eens beslissen waarover het gaat.

Ik wil u echt wel laten nadenken en ook advies laten vragen aan wetenschappers over wat nu exact de verschillen zijn op ethisch en op medisch-technisch vlak tussen 14 en 18 weken, waarbij 14 uw compromisvoorstel is. Er circuleert daarover zoveel foute informatie dat die vraag echt gesteld moet worden. Wat we nu doen, is uw ethische ongemak exporteren naar Nederland. Dat is wat wij doen. Niet onze verantwoordelijkheid nemen, niet vrouwen hun eigen beslissing laten nemen. De gijzeling in dit dossier die we binnen Vivaldi hebben gekend, wordt gewoon voortgezet. Dat is bijzonder jammer.

Wij creëren geen onrust. Wij vragen in dit dossier gewoon om de meerderheid in dit Parlement te laten beslissen en om niet gegijzeld te worden door een minderheid die in de regering zit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van Jan Bertels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Patiënten met verhoogde tegemoetkoming die steeds vaker geweigerd worden door artsen en tandartsen" (56000585P)

08 Question de Jan Bertels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le refus de plus en plus croissant de soins par les médecins et dentistes aux patients bénéficiant de l'intervention majorée" (56000585P)

08.01 Jan Bertels (Vooruit): Collega's, hetgeen we vanochtend lazen, is tenenkrommend. Kinderen met een beperking, ouderen met een klein pensioen, kortom mensen met een verhoogde tegemoetkoming, krijgen simpelweg de boodschap dat ze niet langer welkom zijn bij hun arts of tandarts. Ze krijgen dus niet langer toegang tot de zorg die ze nodig hebben. Waarom is dat? Dat is omdat ze geen dikke portefeuille hebben, omdat artsen en tandartsen geen supplementen, geen extra's mogen aanrekenen aan die zorgbehoevenden. En het kan helaas nog erger. Sommige artsen en tandartsen vragen dan maar om cash onder de tafel te betalen.

Mijnheer de minister, voor Vooruit is dat onaanvaardbaar. Iedereen heeft recht op betaalbare, kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg. Als partij van de zorg voeren wij de strijd daartoe al jaren en zullen we dat blijven doen. Daarom investeert de regering, met Vooruit, terecht miljarden in de zorg.

Het is ook terecht dat de praktijken van extra's wettelijk verboden zijn. Wij hebben ervoor gezorgd dat patiënten alleen nog het remgeld moeten betalen, geen extra's voor basiszorg. De wet ter zake kreeg ook vorm in een akkoord tussen artsen en ziekenfondsen.

Mijnheer de minister, vandaag sluiten sommige zorgverleners sommige mensen uit van de zorg die ze nodig hebben. Zij zorgen voor een breuk in de continuïteit van de zorg en lappen de deontologie van een mooi beroep aan hun laars. Wat zult u daaraan doen?

08.02 Minister Frank Vandenbroucke: Collega's, iedereen heeft recht op goede tand- en mondzorg. Dat is ook de reden waarom we nu een enorme investering doen in tand- en mondzorg. In de voorbije regeringsperiode hebben we daarvoor 500 miljoen euro aan extra middelen uitgetrokken. Dat is een stijging van bijna 50 % van het budget voor tand- en mondzorg. Sinds het begin van dit jaar is er een verbod op ereloon-supplementen voor een welbepaald aantal prestaties van tandartsen. Geen enkele van die prestaties is ondergefinancierd.

Wanneer een tandarts in Hasselt beweert dat die prestaties ondergefinancierd zijn en dat hij, omdat hij geen supplementen mag vragen, bepaalde mensen niet meer kan helpen, dan is dat onjuist, onwaar, met andere woorden een leugen. Het is een leugen. Het is ook onaanvaardbaar om mensen uit te sluiten en bepaalde

prestaties niet te leveren, omdat men daar net niet genoeg winst op maakt. Het is niet alleen onjuist en onaanvaardbaar, het is ook volstrekt onwettelijk.

De wetgeving, die een aantal jaren geleden werd aangenomen, stelt dat men patiënten moet blijven verzorgen. De Federale Toezichtcommissie zal zich daarmee bezighouden, en terecht. Ziekenfondsen en ikzelf hebben dat ook al aangekaart bij de Federale Toezichtcommissie. We zullen onwettelijkheid dus niet tolereren, net omdat mensen die zwak staan, daarvan het slachtoffer zijn, terwijl ook zij recht hebben op goede zorg, goede tand- en mondzorg. Het gevecht gaat verder. Als het van mij afhangt, zullen we nog extra investeren in tand- en mondzorg. We zullen het verbod op ereloonsupplementen in de toekomst verder uitrollen.

08.03 Jan Bertels (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord en voor uw inzet voor onze strijd. Iedereen heeft recht op de beste en betaalbare zorg. Dat waarmaken is voor ons prioritair. We zullen die strijd samen blijven voeren.

In het regeerakkoord staat, dankzij Vooruit, heel duidelijk dat we de ereloonsupplementen in de zorg verder moeten afbouwen. Dat zullen we doen. Een sterke overheid moet er samen met de ziekenfondsen op toezien dat de gemaakte afspraken gerespecteerd worden. Wetten moeten nageleefd worden, ook door artsen en tandartsen die onterecht beweren dat ze onderbetaald worden. Samen met u blijven we gaan voor zorg voor iedereen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Vraag van Alexander Van Hoecke aan Bart De Wever (eerste minister) over "De achterstallige facturen die dringend door de regering betaald moeten worden" (56000580P)

09 Question de Alexander Van Hoecke à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les arriérés de factures à payer d'urgence par le gouvernement" (56000580P)

(Het antwoord zal door de minister van Justitie, belast met de Noordzee worden gegeven / La réponse sera donnée par la ministre de la Justice, chargée de la Mer du Nord)

09.01 Alexander Van Hoecke (VB): Mevrouw de minister, facturen voor gas, voor water, voor elektriciteit, zelfs voor afvalophaling, Justitie betaalt ze niet. Het gaat om duizenden facturen. We hebben de cijfers opgevraagd en daaruit blijkt dat facturen voor in totaal meer dan 28,5 miljoen euro die al lang betaald hadden moeten zijn, niet worden betaald door Justitie. De reden daarvoor is u bekend, want die is eenvoudig: er zijn geen centen, het budget is op.

Wat zegt deze regering-De Wever? We gaan investeren in bijkomende capaciteit. We gaan ook investeren in een gevangenis, misschien zelfs in het buitenland. We gaan ervoor zorgen dat Justitie de slachtoffers terug op de eerste plaats zet en we gaan ervoor zorgen dat Justitie opnieuw performant wordt. Dat zijn allemaal heel dure woorden, maar beleid is een centenkwestie; dat weet u zelf ook. Dure woorden zonder dat er centen tegenover staan, dat is niets minder dan boerenbedrog. Dat is de mensen iets wijsmaken.

Deze regering investeert evenveel extra in Justitie als de openstaande facturen die Justitie niet kan betalen. Met andere woorden, het bedrag dat u vandaag in Justitie investeert, is net genoeg om de elektriciteitsfactuur van de hoven en rechtbanken te betalen. U staat dus voor een dilemma en ik wil heel graag weten welke van de twee het zal worden.

Mevrouw de minister, geeft u toe dat een belangrijk deel van het regeerakkoord van deze regering, en eigenlijk een groot deel van uw beleidsverklaring, gewoon bestaat uit beloftes die u niet kunt waarmaken, of blijft u de mensen blaasjes wijsmaken door hen voor te schotelen dat u iets gaat veranderen, terwijl u weliswaar weigert om er geld voor vrij te maken?

09.02 Minister Annelies Verlinden: Mijnheer Van Hoecke, een sterke justitie vereist een sterke organisatie. Mensen maken het verschil, ook bij Justitie. Ruim 23.000 medewerkers zetten zich dagelijks in bij de ondersteunende diensten, in het gevangeniswezen, bij de veiligheids- en inlichtingendiensten, bij de hoven- en rechtbanken en bij de parketten.

Vandaag kan Justitie niet altijd een optimale werkomgeving aan haar medewerkers bieden. De gebouwinfrastructuur heeft aandacht nodig, de werkomstandigheden zijn vaak niet goed genoeg en de betaling van leveranciers en dienstverleners laat te lang op zich wachten.

We zijn daarenboven doortastend in ons vervolgings- en opsporingsbeleid. Criminelen komen meer dan ooit in het vizier van Justitie, onder meer door de niet-aflatende strijd tegen de drugscriminaliteit. Daardoor groeien ook de gerechtskosten, de kosten voor gerechtsdeskundigen en tolken en vertalers.

Daarnaast heb ik kunnen vaststellen dat de eerder genomen beleidsbeslissing om korte straffen uit te voeren ervoor heeft gezorgd dat de kosten voor het gevangeniswezen aanzienlijk gestegen zijn.

Collega's, u begrijpt dat Justitie voor bijzonder grote uitdagingen staat. De structurele middelen en het bijkomend budget waarin deze regering voorzag, zijn vandaag niet toereikend om de structurele tekorten weg te werken en de toekomst voor te bereiden. We willen veiligheid met deze regering hoog op de agenda houden.

Daarom heb ik mijn collega's in de regering inderdaad een meervraag voorgelegd, zodat we onze afspraken uit het regeerakkoord kunnen nakomen, om zo ook de overbevolking aan te pakken, de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit op te voeren en stap voor stap de betalingsachterstanden weg te werken.

Justitie is en blijft een cruciale pijler van onze rechtsstaat, die onze blijvende aandacht verdient. Ik kan u alleen zeggen dat de besprekingen hierover in de regering lopen. Ik zal in elk geval blijven vechten voor een efficiënte en rechtvaardige justitieorganisatie, meer middelen, het wegwerken van betalingsachterstanden en niet het minst de verbetering van de werkomstandigheden voor de medewerkers van Justitie. Mijn ambitie is groot, maar onze justitie verdient dat.

09.03 Alexander Van Hoecke (VB): Mevrouw de minister, weet u wat er gebeurt als een gewone burger zijn facturen niet betaalt? Dat weet u maar al te goed: dan krijgt hij een brief, dan krijgt hij een aanmaning, dan krijgt hij een boete. Uiteindelijk komt er een gerechtsdeurwaarder langs en die sleept die burger voor de rechter. Bij Justitie is dat helemaal niet zo als het haar facturen niet betaalt. De kleine en middelgrote ondernemingen rekenen echter op Justitie om hun facturen betaald te zien. Zij worden meegesleurd door dit wanbeleid.

Er is heel veel beloofd door deze regering op het vlak van justitie, heel veel. Als u echter geen extra geld kunt vrijmaken, moet u eerlijk zijn. U maakt de mensen dan immers blaasjes wijs, alle plannen voor Justitie zijn volledig gebaseerd op drijfzand. Wees toch gewoon eerlijk tegen de mensen. Uw beleid is gebaseerd op drijfzand. U wilt niet investeren om de puinhoop die Justitie is op te ruimen. U wilt niet investeren in een einde aan de (...)

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Hoecke.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van Kristien Van Vaerenbergh aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "Online kindermisbruik" (56000588P)

10 Question de Kristien Van Vaerenbergh à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les abus sexuels sur les enfants en ligne" (56000588P)

10.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, gisteren werd bekend dat speurders uit 35 landen het zogenaamde Kidflix hebben opgerold. Dat is een internationaal platform met tienduizenden beelden van kindermisbruik. Het platform werd blijkbaar opgericht in 2021 door een cybercrimineel die daaraan goed heeft verdiend. Volgens Europol werd het al snel een van de meest populaire platformen onder kindermisbruikers. Het gaat over maar liefst 1,8 miljoen gebruikers die er video's downloaden en streamden in ruil voor cryptomunten.

Via Operatie Stream, de grootste operatie die Europol ooit uitrolde in de strijd tegen kindermisbruik, werden de voorbije weken 1.400 verdachten geïdentificeerd, waarvan er ook 79 effectief werden opgepakt. Bij de operatie waren 35 landen betrokken, waaronder de meeste Europese landen. Blijkbaar was er echter ook een

link naar België. Er waren immers ook Belgische gebruikers betrokken bij het dossier.

Mevrouw de minister, kindermisbruik en het maken, bekijken en verspreiden van beelden van kindermisbruik zijn een van de meest gruwelijke misdaden en moeten zo kordaat mogelijk worden aangepakt.

Ik heb de hiernavolgende vragen voor u.

Waren ook de Belgische politiediensten betrokken bij Operatie Stream, het door Europol gecoördineerde onderzoek? Tijdens de operatie werden ook 39 kinderen veiliggesteld. Waren daarbij ook Belgische kinderen betrokken? Hoeveel dossiers werden doorgestuurd naar de Belgische politiediensten? Werden al verdachten geïdentificeerd en/of opgepakt? Van welke feiten worden zij precies verdacht?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

10.02 Minister **Annelies Verlinden**: Bedankt, collega Van Vaerenbergh.

Het doorgedreven speurwerk van internationale politiediensten, waaronder ook Belgische, in het Kidflixonderzoek toont opnieuw pijnlijk aan hoe wijdverspreid kindermisbruik is en hoe eenvoudig beelden van online misbruik kunnen worden verspreid.

Het Kidflixonderzoek loopt onder coördinatie van Europol en er zijn inderdaad mogelijk Belgen betrokken. Ik kan daarover nu geen details geven. Verdere analyse van betalingen via een platform en van de beelden die zouden zijn verspreid, vinden nu plaats. We moeten dit uitzoeken tot op het bot om paal en perk te stellen aan deze vreselijke misdrijven.

Ik heb het al vaker herhaald, in Europa blijft vandaag een grote black box bestaan als het gaat over de circulatie van extreem shockerende beelden van kindermisbruik, vaak met zeer jonge kinderen en baby's. We moeten er alles aan doen om dit te stoppen.

In 2024 ontvingen Europese politiediensten een hallucinant groot aantal meldingen van online kindermisbruik en dat zijn enkel de bekende gevallen. Ondanks het nog steeds grote *dark number*, zien we elk jaar opnieuw een stijging van het aantal meldingen. Ik zal dan ook bij mijn Europese collega's blijven aandringen op een versterkte en doortastende aanpak binnen de Europese Unie. Daarom roep ik ook mijn collega, de minister van Binnenlandse Zaken, op om samen met onze Europese partners actief mee te werken aan het Europees kader dat we nodig hebben en op dit moment onderhandelen in de Europese Raad.

We kunnen niet langer aanvaarden dat criminelen zich verschuilen achter de vrijblijvendheid van technologiebedrijven en platformen. We moeten ervoor zorgen dat we grensoverschrijdend de slachtoffers en mogelijke slachtoffers beter beschermen, verdachten opsporen, beelden offline halen en misbruik voorkomen.

Een veilige onlineomgeving is essentieel. In ons eigen land zullen we dan ook onze politiediensten en Justitie blijven ondersteunen in hun strijd tegen kindermisbruik. Dat doen we met investeringen in technologie en wetgeving, zodat we er alles aan kunnen doen om de offline- en onlinewereld voor onze kinderen veilig te maken.

10.03 **Kristien Van Vaerenbergh** (N-VA): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

1,9 miljoen gebruikers van dergelijke sites is inderdaad gigantisch veel. Het is walgelijk dat er zoveel gebruikers zijn. Ik hoop dat het onderzoek snel en kordaat kan worden gevoerd, zodat de daders snel voor de rechtbank kunnen worden gebracht. Tegen kindermisbruik moet streng worden opgetreden. Ik hoop dat de informatiedoorstroming tussen de verschillende diensten, maar ook tussen de verschillende landen, op een goede manier zal gebeuren. Dat blijft immers een pijnpunt bij Justitie.

Verder hoop ik dat u de strijd tegen kindermisbruik hoog op de agenda zult blijven plaatsen. Wij hebben de vorige legislatuur een onderzoekscommissie Seksueel Misbruik gehad, die een aantal aanbevelingen heeft geformuleerd. Ik hoop dat u die aanbevelingen ook in de praktijk zult omzetten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Collega's, vooraleer ik het woord geef aan de volgende vraagstellers deel ik u mee dat een aantal collega's zijn stem nog niet heeft uitgebracht. U kunt dat doen in zaal 3.

11 Questions jointes de

- **Rajae Maouane à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Les coûts des catastrophes liées aux changements climatiques et susceptibles de s'intensifier" (56000595P)**

- **Marc Lejeune à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "Le coût de l'inaction climatique" (56000598P)**

11 Samengevoegde vragen van

- **Rajae Maouane aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De kosten van door de klimaatverandering veroorzaakte rampen die nog dreigen toe te nemen" (56000595P)**

- **Marc Lejeune aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De kosten van het uitblijven van klimaatactie" (56000598P)**

11.01 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, chers collègues, aujourd'hui, il fait beau. Il y a du soleil et il fait chaud. Cela fait du bien. Mais je ne suis pas là pour vous parler de la météo parce que, derrière le soleil, il y a une réalité qu'on ne peut plus ignorer: le climat se dérègle et on n'est pas prêt.

Voici cinq ans, un virus a mis notre pays à l'arrêt. Deux ans après, c'est la guerre en Ukraine qui a sidéré l'Europe. Dans ces crises, une seule et même réponse: le "quoi qu'il en coûte". L'État a pris ses responsabilités pour protéger les citoyens et citoyennes et l'économie.

Mais les catastrophes climatiques, elles, ne sont pas des surprises. Ce ne sont pas des imprévus. Ces catastrophes se répètent, on le sait. Elles vont s'intensifier et, pourtant, on continue à les traiter comme des imprévus. Ce sont des incendies qui détruisent des maisons, des inondations qui arrachent des vies et brisent des familles, des vagues de chaleur qui mettent sous pression nos hôpitaux et maisons de repos, notre société toute entière.

Entre 2015 et 2024, les assureurs ont déboursé plus de 5 milliards d'euros pour réparer les dégâts du dérèglement climatique. Et encore, ce n'est que la partie visible de l'iceberg. D'ici 2050, on dit que ce coût pourrait grimper à 10 milliards par an rien que pour la Belgique.

Et pourtant, on continue à improviser, à courir après les crises, à mettre des pansements sur une plaie ouverte. Alors, je le dis clairement – et cela fait longtemps qu'on le dit –, le coût de l'inaction est bien plus élevé que celui de l'action. Ne rien faire va coûter et coûte plus cher que si on agit. Pour les fans de chiffres dans la salle, un euro investi dans l'adaptation, dans la transition, c'est cinq euros de dégâts économisés. Et je ne vous parle même pas des vies humaines qui sont sauvées. Protéger les citoyens et citoyennes face aux risques climatiques, c'est aussi une responsabilité publique et collective. Votre gouvernement doit garantir que personne ne soit laissé de côté face aux crises climatiques à venir.

Monsieur le ministre, que prévoyez-vous pour renforcer les mesures d'adaptation au dérèglement climatique dans les années à venir? Comment allez-vous garantir que personne ne soit laissé de côté face aux catastrophes qui arrivent?

11.02 Marc Lejeune (Les Engagés): Monsieur le ministre, Mme Maouane a parlé de 5 milliards, mais le coût total des dommages qu'ont connus les personnes qui ont été sinistrées lors des inondations de 2021 s'élève lui à 4,5 milliards d'euros. Ceci sans compter tous les dommages causés à l'agriculture, à l'économie et à notre biodiversité. Le pire, c'est que les assureurs affirment que si pareilles inondations venaient à survenir demain, ils ne pourraient plus rembourser les sinistrés. Imaginez l'angoisse de certaines personnes!

Si certaines personnes dans cette Assemblée pensent que le réchauffement climatique n'est pas une priorité, pourquoi les assureurs tirent-ils la sonnette d'alarme, pourquoi les entreprises investissent-elles dans des adaptations au changement climatique, parfois plus vite que notre gouvernement?

Endéans les 10 ans, les assureurs disent que le coût va doubler pour eux, et donc pour les sinistrés. Il faut savoir qu'un ménage sur trois est exposé aux inondations, soit par débordement, soit par ruissellement. Et qui

y est le plus exposé? Les personnes à faibles revenus, celles qui ont acheté des maisons plus modestes, un peu moins chères, dans les fonds de vallées, au bord des ruisseaux ou près des plateaux drainants. La facture sera très difficile à payer pour elles, et c'est pour cela que nous devons réagir, les aider et chercher des solutions.

Je voudrais également parler d'autres problèmes, car il n'y a pas que les inondations. Le 19 juin 2021, par exemple, notre commune a été sinistrée par une tornade de 250 km/h: toits arrachés, murs éventrés, des dizaines d'hectares sinistrés et je ne parle pas des infrastructures routières qui ont été détruites.

Le changement climatique est important, l'inaction n'est pas une option envisageable et nous devons absolument travailler sur les méthodes.

Quelles mesures allez-vous prendre pour améliorer notre résistance? Comment allons-nous nous adapter aux catastrophes naturelles qui risquent de survenir de plus en plus?

Comment allons-nous aider ces personnes démunies qui ne pourront plus payer leur assurance? En effet, certaines compagnies ne veulent plus assurer des personnes qui vivent dans des zones inondables.

11.03 Jean-Luc Crucke, ministre: Chers collègues, nous pouvons largement partager les constats. Nous faisons malheureusement face à une réalité incontestable. Le changement climatique n'est pas une menace lointaine. Il est là, et bien là, avec des conséquences tangibles et coûteuses que vous avez évoquées. L'inaction n'est certes pas une option. Elle aurait un prix exorbitant, à la fois humain, mais aussi économique.

Les événements climatiques extrêmes se multiplient. Il suffit de regarder ce qu'il se passe encore dans les îles grecques. Au niveau européen, entre 1980 et 2022, selon la Commission européenne elle-même, ces catastrophes auraient causé le décès d'environ 220 000 personnes et occasionné environ 650 milliards d'euros de pertes économiques, dont 170 milliards au cours des cinq dernières années seulement. Dans les prochaines années, ces dommages pourraient coûter jusqu'à 1 % du PIB annuel de l'Union européenne, et ce, à brève échéance.

La Belgique n'est bien évidemment pas épargnée. Nous avons tous en mémoire les inondations dévastatrices de juillet 2021 dans le Sud du pays, causant la mort de 39 personnes et coûtant 2,8 milliards d'euros à la Région wallonne. D'ailleurs, vous voterez encore vraisemblablement, tout à l'heure, un texte qui permet de financer les dommages liés à ces inondations. Assuralia rappelait hier encore, lors de sa conférence de presse consacrée au lancement du moniteur des dommages, que 5 milliards d'euros ont été versés, comme vous l'avez bien répété, en cinq ans aux sinistrés qui étaient assurés. En Flandre, rien qu'en 2024, le gouvernement flamand a débloqué 100 millions d'euros pour faire face aux problèmes des inondations.

Bref, depuis le rapport Stern en 2006, nous savons que les coûts de l'inaction sont largement supérieurs aux coûts de l'action. Et rester immobile, c'est hypothéquer notre avenir.

Pour clarifier et objectiver l'ensemble des données à ce jour disponibles, nous avons demandé au Centre d'analyse des risques du changement climatique (Cerac) d'accélérer, en vue d'une livraison à l'été, une étude économique prospective comparant le coût des catastrophes naturelles avec celui de l'adaptation au changement climatique. Cette analyse capitale orientera les décisions. Le changement climatique est un défi immense, mais nous refusons la résignation.

La transition écologique est une opportunité, pas une contrainte. Elle améliorera notre santé – comme je l'ai dit, 238 000 décès en Europe –, elle créera des milliers d'emplois durables partout sur le territoire. Mais face à des impacts déjà visibles, l'adaptation est aussi une priorité. Avec les Régions et le fédéral, nous élaborerons le nouveau Plan national d'adaptation climatique fondé sur les travaux du Cerac, dont l'étude prospective chiffrera le coût de l'inaction face à celui de l'adaptation. Nous voulons aussi renforcer la couverture assurantielle, en concertation avec les ministres compétents, pour mieux protéger nos citoyens et nos entreprises.

Je tiens tout particulièrement à vous remercier pour cette question, et pour l'avoir posée aujourd'hui. Même si les temps sont durs, difficiles, s'il existe parfois de l'incompréhension face à des mesures qui sont prises outre-Atlantique et qui attaquent notre économie de plein fouet – il faut pouvoir le reconnaître –, il faudra à l'égard

de cette économie être solidaire. Mais, en même temps, le climat, c'est le moyen de continuer à valoriser notre bien-être, nos valeurs. Le climat, c'est aussi permettre de créer des emplois – des emplois locaux – à travers nos entreprises et la recherche scientifique. Tout est réuni pour qu'on n'oppose pas ces combats et qu'on les mène ensemble et d'un commun accord.

11.04 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Merci pour vos réponses, monsieur le ministre.

Je dois dire que c'est toujours chouette d'entendre Jean-Luc. Jean-Luc, c'est un homme politique plutôt affable, engagé sur ces questions, pour qui le climat compte. Par contre, c'est plus frustrant d'entendre le ministre Crucke, qui est pieds et poings liés, malheureusement, par l'accord de gouvernement le plus climato-passif de ces dernières années.

J'entends votre volontarisme, celui de Jean-Luc. Malheureusement, ce gouvernement ne se donne clairement pas les moyens d'agir au mieux pour protéger les citoyennes et les citoyens du dérèglement climatique. Vous l'avez dit pendant la campagne, votre collègue l'a dit, et malheureusement cela ne se traduit pas dans l'accord de gouvernement: investir dans la transition, c'est protéger les citoyens et les citoyennes, notamment les plus vulnérables, celles et ceux qui galèrent déjà. C'est aussi créateur d'emplois.

Malheureusement, on aime bien M. Jean-Luc. On aime un peu moins le ministre Crucke.

11.05 Marc Lejeune (Les Engagés): Merci pour vos réponses, monsieur le ministre.

Nous aussi, on aime bien Jean-Luc.

L'accord de gouvernement s'inscrit dans des objectifs climatiques de neutralité carbone. La volonté de travailler sur l'adaptation a d'ailleurs été suffisamment répétée, je pense. La neutralité carbone et les politiques d'adaptation sont des enjeux difficiles, tellement difficiles que le gouvernement précédent n'y est pas arrivé, malgré les économies mondiales faites pendant le covid. Des économies, malheureusement, sur le dos de nos entreprises, qui étaient quasiment à l'arrêt. Or, on n'est finalement pas arrivés à la neutralité carbone. Pourtant, c'était une occasion. Avouons que c'était compliqué.

Le fédéral a toujours un rôle important dans la coordination des politiques d'adaptation au changement climatique. Améliorer la capacité de notre société à faire face aux catastrophes et améliorer notre résilience, c'est améliorer la qualité de toutes et tous. C'est votre objectif, je le sais bien. Si on ne protège pas les plus faibles, on ne protège personne.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 Vraag van Francesca Van Belleghem aan Bart De Wever (eerste minister) over "De onenigheid in de regering over de crisismaatregelen inzake asiel" (56000586P)

12 Question de Francesca Van Belleghem à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les dissensions au sein du gouvernement au sujet des mesures de crise en matière d'asile" (56000586P)

(Het antwoord zal door de minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid worden gegeven / La réponse sera donnée par la ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes)

12.01 Francesca Van Belleghem (VB): Mevrouw de minister, in Zweden daalt het aantal asielaanvragen met 26 %, alleen al wanneer men er strengere migratiemaatregelen aankondigt. Hier kondigt u het strengste migratiebeleid ooit aan en de toestroom van asielzoekers stijgt. Hoe kunt u trouwens met uitgestreken gezicht zeggen dat u het strengste migratiebeleid ooit voert, wanneer er nog steeds asielzoekers op hotel verblijven? Sinds de N-VA immers in de regering zitting heeft, is de opvang voor asielzoekers in hotels zelfs nog toegenomen.

Het schrijnendste van al is dat we, nadat er zeven maanden is onderhandeld en de regering-De Wever nu twee maanden oud is, vandaag in de krant vernemen dat u aan het onderhandelen bent over een pakket crisismaatregelen.

Is er eigenlijk nog wel een akkoord in de regering? Vorige week pleitte Vooruit in commissie immers voor meer opvangplaatsen voor asielzoekers en pleitten de MR en Les Engagés voor meer en snellere regularisaties van illegalen.

Mevrouw de minister, de regering is al acht keer in ministerraad samengekomen. Hoelang zal het nog duren tot er een pakket crisismaatregelen komt?

12.02 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw Van Belleghem, de hotelopvang is absoluut niet toegenomen. Aan het begin van mijn ministerschap werden 404 asielzoekers in hotels opgevangen en vandaag zijn het er 350.

Maakt u zich geen zorgen over de crisismaatregelen. De regering is overtuigd van het belang van maatregelen om de asielcrisis aan te pakken. We gaan op een doordachte manier te werk. We leggen momenteel de laatste hand aan die maatregelen, die we na grondige overleg willen invoeren om de crisis zo snel en ook zo efficiënt mogelijk aan te pakken.

U hoeft dus niet lang meer op hete kolen te zitten. Dat is trouwens geen overbodige luxe, het is een absolute noodzaak. Als we geen maatregelen zouden nemen, dan zouden de asielaanvragen dit jaar inderdaad stijgen tot 50.000. De recentste cijfers tonen ook aan dat twee derde daarvan eigenlijk geen bescherming krijgt. In afwachting zouden we die personen wel opvang moeten geven. De opvang van asielzoekers die in een andere lidstaat al asiel hebben aangevraagd of daar zelfs bescherming hebben gekregen, kost ons dagelijks 300.000 euro aan opvang. Voor ons moet dat asielshoppen dus stoppen. Daadkracht, controle, verantwoordelijkheid en een streng maar rechtvaardig beleid, dat is de lijn van de regering.

12.03 **Francesca Van Belleghem** (VB): Minister Van Bossuyt, elke week kunnen we in de krant interviews met u lezen, waarin u grote aankondigingen doet en nieuwe ideeën lanceert. Er vloeit zoveel inkt dat men bijna kan spreken van inktvissengedrag. Al die aankondigingen, al die ideeën vormen een rookgordijn, een gordijn van inkt en slijm om tijd te rekken. Het is vluchtgedrag, omdat er geen akkoord is in de regering om crisismaatregelen te nemen om de toestroom van asielzoekers te stoppen. Of het er nu 35.000 zijn, zoals in 2023, of 40.000, zoals vorig jaar, of 50.000 dit jaar, de realiteit is dat 80 % hier blijft, legaal of illegaal.

Stop dus met dat inktvissengedrag, haal die Vlaamse leeuw in u naar boven – als ze ooit in u heeft gezeten – , bijt van u af en voer nu een asielstop in.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 **Samengevoegde vragen van**

- **Phaedra Van Keymolen** aan **Mathieu Bihet** (Energie) over "Het energie-eiland" (56000590P)
- **Christophe Bombled** aan **Mathieu Bihet** (Energie) over "De beheersing van de kosten van het energie-eiland" (56000592P)
- **Steven Coenegrachts** aan **Mathieu Bihet** (Energie) over "De toekomst van het Prinses Elisabetheiland" (56000605P)
- **Kurt Ravyts** aan **Mathieu Bihet** (Energie) over "De mogelijke vertraging bij de bouw van het energie-eiland" (56000604P)
- **Bert Wollants** aan **Mathieu Bihet** (Energie) over "Het energie-eiland" (56000602P)

13 **Questions jointes de**

- **Phaedra Van Keymolen** à **Mathieu Bihet** (Énergie) sur "L'île énergétique" (56000590P)
- **Christophe Bombled** à **Mathieu Bihet** (Énergie) sur "La maîtrise des coûts de l'île énergétique" (56000592P)
- **Steven Coenegrachts** à **Mathieu Bihet** (Énergie) sur "L'avenir de l'île énergétique Princesse Elisabeth" (56000605P)
- **Kurt Ravyts** à **Mathieu Bihet** (Énergie) sur "Les retards possibles dans la construction de l'île énergétique" (56000604P)
- **Bert Wollants** à **Mathieu Bihet** (Énergie) sur "L'île énergétique" (56000602P)

13.01 **Phaedra Van Keymolen** (cd&v): Mijnheer de minister, het Prinses Elisabetheiland werd ooit

aangekondigd als het vlaggenschip van ons energiebeleid. Vandaag riskeert het jammer genoeg eerder een drijvend fiasco te worden. De kostenraming is intussen geëxplodeerd, de kostprijs zou zeker 7 miljard euro bedragen, veel meer dan de oorspronkelijk geraamde 2,2 miljard. Wie gaat dat betalen? Onze gezinnen en onze bedrijven. Op de energiefactuur van een gemiddeld gezin komt er tot 27 euro bij en onze bedrijven zullen tot honderdduizenden euro meer moeten betalen.

Collega's, de manier waarop het project wordt uitgevoerd is cruciaal, niet alleen voor de energietransitie, maar ook voor de bevoorradingszekerheid en energieonafhankelijkheid van ons land. Momenteel is er echter grote onzekerheid. De beslissing over de uitvoering van de tweede fase van het energie-eiland is uitgesteld.

Mijnheer de minister, u zult me wellicht niet tegenspreken als ik zeg dat onze gezinnen en onze bedrijven nu nood hebben aan betaalbare en betrouwbare energie en niet pas binnen tien jaar. U erfde een complex dossier van uw voorganger, maar nu is het aan u. Onze energiemix moet zekerheid bieden aan onze bedrijven, maar moet vooral ook betaalbaar blijven. Om onze bevoorradingszekerheid te garanderen is het heel belangrijk dat er snel duidelijkheid komt over kavel 1 van het eiland.

Mijnheer de minister, hoe zult u ervoor zorgen dat de ontwikkeling van de nieuwe offshore windparken geen vertraging oploopt en dat de kosten beheersbaar blijven, zodat het beloofde vlaggenschip geen zinkend schip wordt?

13.02 Christophe Bombled (MR): Monsieur le ministre, le projet d'île énergétique en mer du Nord est un enjeu stratégique majeur pour l'avenir énergétique de notre pays, sa sécurité d'approvisionnement et la compétitivité de notre industrie. Il est essentiel que chaque euro investi serve au mieux l'intérêt général sans précipitation ni décision hâtive aux conséquences financières lourdes.

Vous avez souligné à juste titre que la forte augmentation des coûts initialement prévus, conjuguée aux incertitudes réglementaires et aux choix du passé, justifie une réévaluation approfondie du projet. Suspendre temporairement certaines décisions afin d'explorer toutes les alternatives crédibles et de préserver la capacité de négociation de la Belgique est une démarche de bon sens et de responsabilité. Notre priorité doit être d'assurer une transition énergétique efficace et maîtrisée en veillant à ce que les investissements ne pèsent pas inutilement sur la facture des citoyens et des entreprises. La concertation avec la CREG, la DG Énergie et Elia est essentielle pour garantir une décision éclairée, alignée sur les objectifs de déploiement des énergies renouvelables et de développement des énergies bas carbone.

Monsieur le ministre, pouvez-vous préciser les pistes à l'étude et les critères qui guideront la décision finale du gouvernement?

De **voorzitter**: Er werden ook drie vragen gesteld in de commissie hierover. Zij worden toegevoegd.

13.03 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, u bent bevoegd voor Energie. Deze week had u echter veel energie. We hebben in de commissie voor Energie de wet op de kernuitstap teruggedraaid. Daar krijgt een mens energie van. U had ook nog een daadkrachtige beslissing genomen over het energie-eiland. U hebt in dat dossier namelijk terecht de pauzeknop ingedrukt. De kosten ontspoorde immers. De eigen keuzes die Elia maakte, zorgden ervoor dat de factuur ontploft. Uiteindelijk is het altijd de eindgebruiker die via zijn energiefactuur de rekening betaalt.

Mijnheer de minister, de grote vraag is echter wat er zal gebeuren wanneer u de energie vindt om opnieuw de playknop in te drukken. Het energie-eiland is immers een cruciaal dossier voor onze energiebevoorrading, voor de positie van België bij de energiebevoorrading in West-Europa, voor onze connectie met het Verenigd Koninkrijk en voor de aansluiting van de drie betrokken windparken, waarvan voor één park vandaag trouwens een lopende tender is uitgeschreven. Die onzekerheid weegt ook op de mensen die voor die tender dossiers schrijven en willen meedingen naar de ontwikkeling van die windparken.

Mijnheer de minister, ik heb dus een heel eenvoudige vraag. Wanneer kunnen wij beslissingen van u verwachten over de playknop? Wat zullen die beslissingen betekenen? Welke richting zult u uitgaan?

De **voorzitter**: De regering zal het zeker op prijs stellen dat u eenvoudige vragen stelt.

13.04 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, in het regeerakkoord staat expliciet dat de regering uiterlijk eind maart een beslissing zou nemen inzake de bouw van de gelijkstroominfrastructuur, zeg maar het luik van de hybride interconnectie, belangrijk voor het derde lot van de Prinses Elizabethzone. Meteen zou er ook een beslissing volgen over de modaliteiten van de geplande Nautilusverbinding met het Verenigd Koninkrijk. Die beslissing is echter 'met enkele weken' uitgesteld. U wilt vermijden dat er overhaast beslissingen worden genomen. De analyse van de verschillende alternatieve scenario's en de dialoog met de stakeholders vergen blijkbaar wat meer tijd.

Tegelijkertijd, mijnheer de minister, rijzen er nu problemen bij de ruwbouwwerken voor het kunstmatige eiland. Ik veronderstel dat het gaat over de bouw van de caissons in Vlissingen? Die bouw is toch al enige tijd bezig. Het consortium waaraan de werken gegund werden, kampt blijkbaar met extra kosten. Er zouden ook aanzienlijke vertragingen zijn. Sommigen spreken zelfs over 500 dagen extra.

Mijnheer de minister, de tijd tikt. De basisinfrastructuur van het eiland moet opgeleverd zijn voor 31 augustus 2026 wil Elia een beroep kunnen doen op 100 miljoen aan Europese middelen.

Ik kom tot mijn vragen.

Welke invloed hebben al deze ontwikkelingen op de lopende tender voor het eerste windpark? Hebt u overleg met de sector over de vele ontwikkelingen in verband met het energie-eiland? Worden de potentiële investeerders, projectontwikkelaars niet stilaan wat afgeschrikt?

De **voorzitter**: Het thema zou niet afgerond zijn als niet ook collega Wollants een vraag zou stellen.

13.05 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, het energie-eiland, en zeker de enorme kostenstijgingen tot bijna 8 miljard euro, blijft de gemoederen beroeren. Die kosten dreigen immers te worden vertaald naar de nettarieven. Dat wil zeggen dat de elektriciteitsgebruikers dat allemaal via hun energiefacturen zullen moeten ophoesten. Bovendien komt dat boven op de extra nettarieven die ze al sinds januari betalen, die 80 % stijging, waarover onder andere de industrie vandaag trouwens nogmaals aan de alarmbel trekt.

We weten dat dit een erfenis is van uw voorganger en wat voor een. Het regeerakkoord maakt duidelijk dat we daarover in maart een beslissing zouden nemen. We weten ook dat dit over heel veel geld gaat en ook over een aantal evoluties die op dit moment nog aan de gang zijn. Als we een beslissing nemen, moeten we meteen ook de juiste beslissing nemen. Enkele weken extra kunnen dus een heel goede zaak zijn om de juiste kant op te gaan.

Er moeten echter wel knopen worden doorgehakt. Iedereen weet dat het toevoegen van 8 miljard euro aan onze nettarieven onaanvaardbaar is. Daar kunnen we nooit mee akkoord gaan en ik ben het ermee eens dat we een aantal pistes moeten onderzoeken.

Voor ons is het duidelijk dat de piste van het hertekenen van de offshore windzones, in combinatie met het ontkoppelen van de verbinding van het Verenigd Koninkrijk met het energie-eiland, waarschijnlijk de beste weg is om te bewandelen en dat we daarop moeten verder werken.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende eenvoudige vragen. Hoe zult u deze kwestie aanpakken? Hoe zult u ervoor zorgen dat de facturen voor onze gezinnen en bedrijven hiervan worden bespaard?

13.06 Mathieu Bihet, ministre: Chers collègues, permettez-moi d'abord d'être très clair, ce qui nous occupe aujourd'hui, l'île énergétique, n'est pas un débat sur l'importance des énergies renouvelables. Cette question ne fait aucun doute. Nous sommes tous d'accord sur le fait que nous avons besoin de ce vent en mer, de capacités offshore et d'infrastructures pour transporter l'électricité jusqu'au continent.

Ce qui est sur la table aujourd'hui, c'est un dossier qui, en termes de transparence, de maîtrise des coûts mais aussi de gouvernance, a solidement déraillé ces dernières années.

Ten eerste, wat zijn de feiten? Bij de aankondiging van de aanleg van het energie-eiland in november 2021 werd de totale kostprijs geraamd op 2,2 miljard euro. In maart vorig jaar was dat 3,6 miljard euro. In oktober werd het 7 miljard en in februari van dit jaar 7,5 miljard. Collega's, hoeveel zal het morgen zijn? De grote

boosdoener is de DC-verbinding met het Verenigd Koninkrijk. Net in dat verband is er de meeste onzekerheid, is de complexiteit het grootst en zien we de sterkste kostenstijgingen.

Ik heb dat project ontworpen noch opgestart. Het is echter wel onze verantwoordelijkheid geworden en we nemen de verantwoordelijkheid op. Collega's, op het moment dat we van iedereen inspanningen vragen, kunnen we die niet zomaar onder de mat vegen.

Ten tweede, het regeerakkoord is duidelijk. Ik citeer: "De regering zal een beslissing nemen op basis van de overwegingen van Elia over het al dan niet toewijzen van de DC-contracten en alternatieve pistes onderzoeken, zoals een aansluiting in AC of rechtstreekse verbinding met Nautilus." Die lijn volg ik strikt.

Daarom heb ik bij mijn aantreden alle betrokken actoren samengebracht – Elia, de CREG, mijn administratie en mijn collega bevoegd voor de Noordzee, minister Verlinden. Ik vond en vind nog steeds dat we de realiteit onder ogen moeten zien en dat we in het belang van onze burgers en bedrijven hierrond moeten samenwerken. Dat betekent dat we geen overhaaste beslissingen mogen nemen onder tijdsdruk en vooral niet zonder dat alle elementen op de tafel liggen. We willen bovendien geen factuur van miljarden euro's die schadelijk is voor de koopkracht van onze gezinnen en de competitiviteit van onze bedrijven. We willen geen blanco cheque, want, collega's, uitstel is geen afstel. Beslissen met een open vizier is essentieel.

Troisièmement, au cours des prochaines semaines, ensemble avec ma collègue en charge de la Mer du Nord, je saisisrai le gouvernement en vue de prendre une décision relative à cette île énergétique.

Concernant le retard qui a été évoqué, comme il s'agit d'un contrat entre deux entreprises cotées, il ne m'appartient pas de faire de commentaire ici. Néanmoins, notre décision sera basée sur différents éléments: les analyses techniques et économiques de mon administration, d'Elia et de la CREG et également sur des scénarios alternatifs tels qu'une connexion en courant alternatif (AC) ou une liaison directe avec le Royaume-Uni via le projet Nautilus. Nous examinerons la question sur le plan du contenu et des aspects techniques et financiers, et non pas sur la base de slogans ni de tabous, mais bien dans un souci de responsabilité, de coopération et, surtout, de bon sens.

Chers collègues, comme vous, j'ai lu dans la presse les déclarations du CEO du groupe Elia. Il a rappelé quelle était la situation avant l'été. Je suis d'accord avec M. Gustin lorsqu'il dit:

"We mogen ons echter niet laten gijzelen. Een budget dat opliep tot zowat 7,5 miljard euro, is niet aanvaardbaar."

Ce montant de 7,5 milliards d'euros, il ne le considère pas comme acceptable. Mais je partage aussi son analyse lorsqu'il dit:

"De kosten moeten redelijk zijn, maar we mogen ook niet het kind met het badwater weggooien."

Donc, je retiens deux choses. Premièrement, nous devons revoir les fondements de ce dossier. Deuxièmement, il y a un grave manquement de gouvernance par rapport à celui-ci, c'est pourquoi nous adoptons cette approche, mais pas uniquement dans ce dossier-ci. Nous allons également faire en sorte que de tels dérapages ne puissent plus jamais arriver. C'est exactement ce que je suis en train de faire: mettre de l'ordre, dans l'intérêt de la société.

Mais l'île énergétique, chers collègues, est un point stratégique. Ce projet ne peut devenir le symbole d'une explosion des coûts et d'un processus décisionnel défaillant. C'est pourquoi j'opte délibérément pour la transparence, la maîtrise des coûts et surtout la responsabilité. J'opte pour le pouvoir d'achat de nos familles, la compétitivité (...)

13.07 Phaedra Van Keymolen (cd&v): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord.

Extra bedenktijd kan zeker zinvol zijn. We hebben daar begrip voor, maar die extra bedenktijd moet dan effectief ook leiden tot duidelijke keuzes en concrete stappen. Zonder die keuzes komen er geen nieuwe windparken, geen aansluiting en dus ook geen vooruitgang.

Als de huidige onzekerheid te lang blijft aanslepen, zal dat onze gezinnen, bedrijven en investeerders veel geld kosten. Dat willen we eigenlijk niet. Cd&v wil dat dit project slaagt. We zullen elke stap blijven steunen die leidt tot de betaalbare, betrouwbare en tijdige realisatie van een goede energiemix.

Mijnheer de minister, druk nu niet op de pauzeknop, maar geef een echt startschot.

De **voorzitter**: Ik feliciteer mevrouw Phaedra Van Keymolen met haar maidenspeech. (*Applaus*)

13.08 Christophe Bombled (MR): Face à l'explosion des coûts et aux incertitudes qui entourent certains choix du passé, la seule attitude responsable est celle du pragmatisme et de la rigueur budgétaire, et certainement pas de la précipitation.

Monsieur le ministre, vous avez raison de suspendre temporairement la décision pour analyser toutes les alternatives. La transition énergétique doit être menée avec ambition mais aussi avec rigueur, intelligence économique et en tenant compte de l'évolution future de la législation sur le nucléaire.

Cependant, nous avons l'impression d'être les victimes des mensonges du passé. D'ailleurs, je commence à partager une idée qui a déjà été évoquée en commission de l'Énergie. Dans ce dossier, il est urgent de démêler le vrai du faux et de déterminer les responsabilités. Il est essentiel de faire toute la clarté, et le Parlement a un rôle à jouer. Si des erreurs ont été commises, elles ne doivent pas être répétées car on ne joue pas à la roulette avec l'argent des Belges!

13.09 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Laat uitstel geen afstel zijn. We hebben op termijn beslissingen nodig. We hebben ook die aansluitingen nodig. Anders zal de terechte strijd tegen de hoge transmissienettarieven en de hoge kosten tot minder bevoorradingszekerheid leiden. Dan zal het licht uitgaan en dat mogen we niet aanvaarden. Ik hoop u hier snel terug te zien met meer duidelijkheid, zodat we 's avonds gerust het licht kunnen uitdoen als we gaan slapen.

13.10 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, als deze regering voluit voor een nucleaire renaissance gaat, dan moet u nu met uw regering in dit dossier durven door te pakken. Dat betekent, zoals uw collega Verlinden in Oostende recent zei, dat u moet gaan voor een energie-eiland light. Dat betekent inderdaad Nautilus in een rechtstreekse verbinding. Dat betekent inderdaad minder productiecapaciteit dan in de dromen van uw voorganger. Dat betekent meteen ook minder investeringskosten en dus ook een lagere factuur voor onze gezinnen en bedrijven.

Mijnheer de minister, durf te beslissen. Ga eindelijk voluit voor nieuwe nucleaire capaciteit in dit land en reken niet al te veel op een onzeker offshoreverhaal.

13.11 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Wat u in de komende weken moet doen, is zekerheid bieden aan diegenen die in dit land in offshorewind willen investeren. U moet zekerheid bieden aan diegenen die hun elektriciteitsfactuur niet verder willen zien oplopen. U moet de zekerheid bieden dat de politiek dit dossier opnieuw in handen neemt.

Het is in de vorige legislatuur onder de vorige ministers helemaal de verkeerde kant uitgegaan. Het idee is in de Noordzee gedumpt en vervolgens heeft men het laten gaan: 2,2; 3,6; 7; 7,5. Welnu, laat ons dat dossier terug vastpakken. Ik ben er zeker van dat we er samen voor kunnen zorgen dat dit de juiste richting uitgaat.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik sluit hierbij de vragenronde af.

We kunnen overgaan tot het wetgevend werk.

Wetsontwerp en voorstel

Projet de loi et proposition

14 Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 8 juli 2024 tussen de Federale Overheid en het Waalse Gewest betreffende de uitvoering van de artikelen 19/1 tot 19/3 van de wet van 15 mei 2014 houdende uitvoering van het pact voor competitiviteit, werkgelegenheid en relance (623/1-3)

14 Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 8 juillet 2024 entre l'État fédéral et la Région wallonne relatif à l'exécution des articles 19/1 à 19/3 de la loi du 15 mai 2014 portant exécution du pacte de compétitivité, d'emploi et de relance (623/1-3)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, de heer Piedboeuf, verwijst naar het schriftelijk verslag.

14.01 Mathieu Michel (MR): Monsieur le président, chers collègues, je pense que nous nous rappelons tous à quel point juillet 2021 a été terrible de par les inondations – nous y avons fait référence voici quelques minutes – qui ont durement touché notre pays. Celles-ci l'ont touché jusqu'à l'endeuiller, puisque nous avons eu à déplorer 39 victimes et des milliards d'euros de dégâts. Nous avons assisté à des vagues de solidarité sans précédent partout en Belgique. Parmi les impactés, il y avait des familles, des femmes, des enfants mais aussi des entreprises, des PME.

Aujourd'hui, ce projet de loi consacre enfin – on l'attendait depuis longtemps – un mécanisme concret de solidarité via un soutien fiscal aux entreprises sinistrées de la Vallée de la Vesdre. Nous ne pouvons évidemment que nous en réjouir. Pendant trop longtemps, ces employeurs, souvent des PME, qui avaient déjà été fragilisés par la crise sanitaire, ont dû faire face à des dégâts colossaux, à des pertes de revenus considérables et une incertitude prolongée quant à l'aide effective de l'État.

Aujourd'hui, grâce à cet accord de coopération entre l'État fédéral et la Région wallonne, une dispense partielle de versement du précompte professionnel leur est enfin accordée. Ce soutien ciblé, budgété à 97 millions d'euros, représente une bouffée d'oxygène bienvenue. Il s'inscrit dans une logique de justice économique et de solidarité territoriale en ligne avec l'esprit du Pacte pour la compétitivité, l'emploi et la relance.

Nous saluons également la clarté du cadre européen ainsi que la coopération constructive entre les niveaux de pouvoir. À celles et ceux qui, dans la région sinistrée, n'ont jamais cessé d'y croire, ce texte envoie enfin un signal. Oui, l'État fédéral peut être aussi au rendez-vous de la reconstruction. Il est un signal tardif mais essentiel à ces entrepreneurs et entrepreneuses.

14.02 Frédéric Daerden (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, comme vient de le dire mon collègue, nous ne pourrions jamais oublier les inondations sans précédent qui ont touché notre pays, en grande majorité la Wallonie, et surtout notre belle province de Liège, en juillet 2021. Le bilan humain a été effroyable; on a dénombré plus de 40 morts. Les dégâts matériels ont été innombrables et des milliers de sinistrés ont tout perdu.

Nos services publics, les pompiers, la sécurité civile, les ambulanciers, les médecins et même des bénévoles sont venus des quatre coins du pays et sont intervenus massivement. Quel élan de solidarité face à la catastrophe!

Nous avons fait face à un véritable chaos, à une catastrophe d'envergure nationale. Nous nous souvenons que le fédéral a accordé un prêt de 1,2 milliard d'euros à la Wallonie. Et nous approuvons aujourd'hui que des dispenses de versement du précompte pour les employés touchés par les inondations aient eu lieu.

Monsieur le ministre, il y a quelques semaines, le groupe PS avait interrogé votre prédécesseur sur l'adoption de cet accord de coopération. En effet, il a pris un peu de temps avant d'arriver sur les bancs de notre Assemblée. L'arrêté du 30 décembre 2024 fixait le délai pour faire parvenir les pièces justificatives au 14 février 2025. Conscient que ce délai était trop court, votre prédécesseur nous avait répondu qu'il allait prendre un nouvel arrêté pour prolonger ce délai. Lors des débats de commission, vous n'aviez apparemment pas connaissance de cet arrêté royal et vous deviez manifestement encore le prendre. Est-ce chose faite aujourd'hui? Pourriez-vous donner les détails de ce qu'il contient?

Notre groupe soutiendra évidemment ce projet.

De **voorzitter**: Minister Jambon wordt vervangen door minister Crucke, die het woord krijgt.

14.03 Jean-Luc Crucke, ministre: Messieurs les députés, pour la question relative à l'arrêté, je confirme ce qui a été dit en commission, à savoir qu'il sera modifié de manière à prolonger les délais tout en restant dans le cadre de la procédure telle qu'elle a été définie.

Je puis également vous préciser que la procédure requiert qu'il y ait un envoi vers les entreprises concernées et que celles-ci reviennent ensuite vers la Région wallonne, laquelle transmettra alors le dossier au fédéral. Cela devrait pouvoir se faire dans des délais qui ont été estimés raisonnables.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(623/3)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(623/3)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 en 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel en de bijlagen zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble et les annexes aura lieu ultérieurement.

15 Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie belast met een onderzoek naar de vertragingen bij de werkzaamheden aan het station van Bergen, de desbetreffende budgetoverschrijdingen, de door het Rekenhof gedane vaststellingen en de rol en de aansprakelijkheid van de projectverantwoordelijken binnen de bij dit project betrokken organen (709/1-2)

15 Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les retards et les dépassements de budget du chantier de la gare de Mons, ainsi que sur les constatations de la Cour des comptes et sur le rôle et la responsabilité des chefs de projet au sein des organes associés à ce chantier (709/1-2)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
Frank Troosters, Britt Huybrechts, Kristien Verbelen, Alexander Van Hoecke, Barbara Pas.

De commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen stelt voor het wetsvoorstel te verwerpen. **(709/2)**

La commission de l'Intérieur, de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales propose de rejeter cette proposition de loi. **(709/2)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over het voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indieners te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'Assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, les auteurs.

De rapporteur, mevrouw Cuylaerts, verwijst naar het schriftelijk verslag.

15.01 Frank Troosters (VB): Collega's, ik heb maar enkele minuten spreektijd. Ik zal mijn toelichting dus heel kort houden. Ik zal heel snel gaan.

Het gaat over het station van Bergen, waarover al veel inkt is gevloeid. Er is al heel veel over gezegd en geschreven en er zijn al veel vragen over gesteld.

Waar komt het op neer? Begin de jaren 2000 komt er een initieel idee voor de renovatie van het station van Bergen. De initiatiefnemers willen een nieuwe voetgangersbrug over de sporen en een bovengrondse parking aanleggen. De kostprijs op dat moment bedraagt ongeveer 37 miljoen euro. Eind dat jaar wordt de rekening eens goed gemaakt. Men komt op 60 miljoen euro uit.

In 2011 wordt een heel nieuw project naar voren gebracht met een volledig nieuw station en twee ondergrondse parkings. De rekening loopt op tot 220 miljoen euro. In 2014 moest het geheel worden opgeleverd. Het was niet klaar. Het is officieel opgeleverd en geleverd eind 2024. De kostprijs was ondertussen opgelopen tot 480 miljoen euro. Ik vat samen: een voetgangersbrug met een bovengrondse parking met een kostprijs van 37 miljoen euro wordt een splinternieuw prestigestation met twee ondergrondse parkings en een totale kostprijs van 480 miljoen euro.

Elk weldenkend mens stelt zich daarbij de vraag hoe dat kan. Hoe is dat mogelijk? Hier in dit Huis zitten heel veel weldenkende mensen. Heel veel leden van alle fracties zijn daarover immers vragen beginnen te stellen. Zij stelden schriftelijke en mondelinge vragen. Ik heb het eens nagekeken. Het ging om heel veel vragen. De rode draad was echter dat er nooit antwoorden kwamen. Daarover was er heel veel verontwaardiging.

Ik keer terug naar 2013, toen een goede collega van mij uit Hasselt, Steven Vandeput, vragen stelde aan de toenmalige minister, de heer Labille. Hij had immers geen antwoorden op vorige vragen. Hij zei tegen de minister dat het te gek voor woorden was dat de minister gewoon pertinent weigerde op vragen te antwoorden. Hij weigerde gewoon te antwoorden op de vraag naar zijn mening over het project. De heer Vandeput zei dat hij alleen maar kon opmerken dat hij en zijn collega's in het Parlement de vragen die ze stelden, niet zomaar stelden. Ze wilden een antwoord krijgen. De heer Vandeput vond het beneden alle peil van de minister dat hij lachte met het Parlement en vond dat onaanvaardbaar. Dat was in 2013.

Wij gaan verder door in de tijd. De parlementsleden blijven vragen stellen. Op een bepaald moment wordt beslist een rapport te vragen aan het Rekenhof. Het rapport komt er, is heel omstandig en de inhoud van het rapport is heel zwaarwichtig. Ik ga er snel even doorheen. Er waren tekortkomingen inzake transparantie, gelijkheid en mededinging bij de aanbesteding. Noodzakelijke documenten en studierapporten waren niet beschikbaar. Er zou zelfs sprake zijn van mogelijke concurrentievervalsing. Financiële uitgaven en vergoedingen werden niet meer verantwoord. Er was ook de dubbele rol van personen bij de interacties tussen de NMBS en dochtermaatschappij Eurogare. Overheidsopdrachten aan derden ontbraken bij Eurogare en er was het ontbreken van een contractuele basis en een berekeningsbasis voor betaalde erelonen. Dat is slechts een greep daaruit. Het zijn ernstige dingen. Daarentrent bestaat al heel lang regelgeving, maar die werd met voeten getreden.

Uiteraard roept dat meer vragen op. Er werden opnieuw vragen gesteld, schriftelijke vragen en mondelinge vragen. We vervallen in hetzelfde patroon: veel frustraties bij parlementsleden en geen antwoorden.

Vervolgens stelde de MR-fractie voor om een hoorzitting te organiseren. Zo gezegd, zo gedaan. In november 2024 werd een hoorzitting georganiseerd. Infrabel, NMBS en het Rekenhof waren aanwezig. Wederom kregen wij geen antwoorden van de NMBS. Dat leidde tot grote frustratie bij onder andere de fractie van Les Engagés. Ook de MR was zeer boos, net als ikzelf. Heel veel parlementsleden waren boos over het feit dat er geen antwoorden kwamen.

Dan rest een parlements lid nog één mogelijkheid, namelijk het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie. Dat willen we doen met ons voorstel. Het Vlaams Belang heeft een voorstel ingediend, dat net door de voorzitter werd aangehaald. We willen vier dingen onderzoeken. We willen de opgelopen vertragingen bij het project en de budgetoverschrijdingen laten onderzoeken. We willen het hebben over het rapport van het Rekenhof en uiteraard ook over de rol en de aansprakelijkheid van de verschillende mensen die in die organen zaten.

Tot mijn grote verbazing was al die verontwaardiging plots weg en werd dat voorstel door iedereen weggestemd. Het lijkt wel alsof het Vlaams Belang de enige fractie is die de onderste steen boven wil halen en die wil weten wat is er gebeurd met het belastinggeld van de mensen. Het gaat over een half miljard. Ik vind dat onbegrijpelijk, temeer omdat de MR, die de hoorzitting vroeg, het blijkbaar plotseling niet meer zo erg vond. Een andere fractie, die het dossier heeft overgemaakt aan de rechtbank – men wist niet of dat gevolg ging hebben – stemde ook tegen.

De hoofdvogel werd eigenlijk afgeschoten door de N-VA-fractie. In de vorige legislatuur maakte mijn goede collega Tomas Roggeman zich zeer boos over dat dossier. Hij vond dat er specifiek naar de rol van Elio Di Rupo onderzoek moest worden gedaan. Er moest nog een stap verder worden gegaan, naast het rapport van het Rekenhof. Dat heeft die man hier gezegd. Hij zei dat deze zaak tot op het bot blootgelegd moet worden. Het is onbegrijpelijk dat net de N-VA, na de tussenkomsten van de burgemeester van Hasselt in het verleden, plotseling de bocht maakt en het voortouw neemt om het voorstel tot het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie af te voeren. Het argument daarvoor was dat het blijkbaar allemaal niet zo erg was en dat de bevindingen uit het rapport van het Rekenhof niet zwaarwichtig genoeg waren, aangezien er niet werd gezegd dat het een misdrijf betrof. Het is echter niet de taak van het Rekenhof om iets als misdrijf te kwalificeren. Het Rekenhof moet gewoon iets in kaart brengen. Andere instanties moeten die kwalificatie toekennen. Het is werkelijk onvoorstelbaar welke bocht er werd gemaakt en dat de N-VA in die commissievergadering het voortouw heeft genomen om dit af te afvoeren. Ik begrijp dat niet.

Het is zoals de Hasseltse burgemeester in het verleden gezegd heeft: "Het Parlement wordt in zijn gezicht uitgelachen." Ieder parlements lid moet zich maar eens afvragen wat hij of zij de voorbije dertien jaar rond dat dossier heeft gedaan. Hoe vaak hebben we daar vragen over gesteld? Hoe boos zijn we geworden? We hebben hoorzittingen georganiseerd en nu laten we het schieten. We laten ons dus in ons gezicht uitlachen.

Ik kan alleen maar hopen dat ieder parlements lid hier erg hard over nadenkt. Ik kijk naar de N-VA-fractie in het bijzonder, maar ook naar andere fracties. Een onderzoekscommissie kan immers zonder probleem naast een eventueel onderzoek van het parket van Bergen bestaan. Het gaat immers niet alleen over de feiten, maar ook over het feit dat wij ons als parlementsleden laten respecteren en dat onze vragen antwoorden verdienen, zeker na veertien jaar.

Ik hoop dat u zo meteen toch nog allemaal de moed zult hebben om dit voorstel terug naar de commissie te sturen en dit te steunen.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat de lange titel niet de hele inhoud dekte. Daar hebt u met uw uitleg voor gezorgd. We zullen later zien in welke mate uw pleidooi voldoende collega's heeft kunnen overtuigen.

Geen andere spreker mag het woord nemen.
Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van het voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.

Mededelingen

Communications

16 Comité I – Benoeming van een Nederlandstalig effectief lid en van een Nederlandstalig plaatsvervangend lid – Oproep tot kandidaten

16 Comité R – Nomination d'un membre effectif et d'un membre suppléant néerlandophones – Appel à candidats

Bij brief van 10 maart 2025 heeft mevrouw Linda Schweiger haar ontslag medegedeeld als Nederlandstalig effectief lid bij het Vast Comité I.

Par lettre du 10 mars 2025, Mme Linda Schweiger a communiqué sa démission en qualité de membre effectif néerlandophone au Comité permanent R.

Overeenkomstig artikel 30, derde lid, van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse wordt het lid wiens mandaat een einde neemt vóór het verstrijken van de termijn van zes jaar, vervangen door zijn plaatsvervanger voor de resterende duur van het mandaat.

En vertu de l'article 30, alinéa 3, de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace, le membre dont le mandat prend fin avant l'expiration du terme de six ans est remplacé, pour la durée restante du mandat, par son suppléant.

Tijdens de plenaire vergadering van 15 juni 2023 werd de heer Filip Vanneste tot eerste plaatsvervangend lid van mevrouw Linda Schweiger benoemd.

Au cours de la séance plénière du 15 juin 2023, M. Filip Vanneste a été nommé en qualité de premier membre suppléant de Mme Linda Schweiger.

Bij mail van 24 maart 2025 heeft hij aanvaard haar mandaat te voltooien, hetgeen al verstrijkt op 3 februari 2026.

Par courriel du 24 mars 2025, il a accepté de terminer son mandat, lequel échoit déjà le 3 février 2026.

Aangezien de termijn voor het voleindigen van dit mandaat kort is en de procedure voor het bekomen van de vereiste veiligheidsmachtiging tot negen maanden in beslag kan nemen, wordt het aangewezen om de procedure voor de benoeming van zowel een nieuw Nederlandstalig werkend als plaatsvervangend lid van het Vast Comité I met ingang van 4 februari 2026 reeds op te starten.

Vu que le délai jusqu'à la fin de ce mandat est court et que la procédure pour l'obtention de l'habilitation de sécurité exigée peut durer neuf mois, il est indiqué de déjà démarrer la procédure de nomination tant d'un nouveau membre effectif que d'un membre suppléant néerlandophones du Comité R à partir du 4 février 2026.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 april 2025 stel ik u voor een oproep tot kandidaten bekend te maken in het *Belgisch Staatsblad* voor de benoeming van een nieuw Nederlandstalig effectief en Nederlandstalig plaatsvervangend lid van het Vaste Comité I.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 avril 2025, je vous propose de publier un appel à candidats au *Moniteur belge* pour la nomination d'un nouveau membre effectif et d'un nouveau membre suppléant néerlandophones du Comité permanent R.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 april 2025 stel ik u tevens voor om de lopende benoemingsprocedure van een Nederlandstalig tweede plaatsvervangend lid van het Vaste Comité I stop te zetten.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 avril 2025, je vous propose également de mettre un terme à la procédure de nomination en cours d'un second membre suppléant néerlandophone du Comité permanent R.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

17 Federale Deontologische Commissie – Benoeming van een Nederlandstalig lid voor de categorie 'voormalige leden Kamer/Senaat' – Ingediende kandidatuur

17 Commission fédérale de déontologie – Nomination d'un membre néerlandophone pour la catégorie 'anciens membres Chambre/Sénat' – Candidature introduite

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 13 februari 2025 werd in het *Belgisch Staatsblad* van 18 februari 2025 een oproep tot kandidaten bekendgemaakt voor het mandaat van Nederlandstalig lid van de Federale Deontologische Commissie voor de categorie 'voormalige leden Kamer/Senaat'.

Conformément à la décision de la séance plénière du 13 février 2025, un appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 18 février 2025 pour le mandat de membre néerlandophone de la Commission fédérale de déontologie pour la catégorie 'anciens membres Chambre/Sénat'.

De volgende kandidatuur werd binnen de voorgeschreven termijn ingediend: de heer Dirk Van der Maelen.

La candidature suivante a été introduite dans le délai prescrit: M. Dirk Van der Maelen.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 april 2025 stel ik u voor het curriculum vitae van de kandidaat aan de politieke fracties te bezorgen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 avril 2025, je vous propose de transmettre le curriculum vitae du candidat aux groupes politiques.

De kandidaat zal worden gehoord in de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing.

Le candidat sera auditionné en commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel.

Geen bezwaar? (*Non*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

18 Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie – Nieuwe oproep tot kandidaten

18 Commission fédérale de contrôle et d'évaluation de l'euthanasie – Nouvel appel à candidats

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 13 februari 2025 werd een oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* van 18 februari 2025 bekendgemaakt met het oog op de voordracht van kandidaten voor de openstaande mandaten van plaatsvervangend lid van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie voor de categorieën '(emeritus) hoogleraar of docent in de rechten of advocaat' en 'doctor in de geneeskunde'.

Conformément à la décision de la séance plénière du 13 février 2025, un appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 18 février 2025 en vue de la présentation de candidats pour les mandats vacants de membre suppléant de la Commission fédérale de contrôle et d'évaluation de l'euthanasie pour les catégories 'professeur (émérite) ou chargé de cours en droit ou avocat' et 'docteur en médecine'.

Er werden geen nieuwe kandidaturen ingediend.

Aucune nouvelle candidature n'a été introduite.

Daarnaast diende mevrouw Nadeige Struyf bij brief van 5 maart 2025 haar ontslag in als Franstalig plaatsvervangend lid voor de categorie 'kringen belast met de problematiek van ongeneeslijk zieke patiënten'. En outre, par lettre du 5 mars 2025, Mme Nadeige Struyf a introduit sa démission en qualité de membre suppléant francophone pour la catégorie 'milieux en charge de la problématique de patients atteints d'une maladie incurable'.

Gelet op dat ontslag en op de reeds ingediende kandidaturen en rekening houdend met de taalaanhorigheid van de effectieve leden per categorie ontbreken er nog kandidaten voor de volgende mandaten:

- twee mandaten van Franstalig plaatsvervangend lid voor de categorie '(emeritus) hoogleraar of docent in de rechten of advocaat'

- één mandaat van Franstalig plaatsvervangend lid voor de categorie 'kringen belast met de problematiek van ongeneeslijk zieke patiënten'

Vu cette démission et les candidatures déjà introduites, et compte tenu de l'appartenance linguistique des membres effectifs par catégorie, il manque encore des candidats pour les mandats suivants:

- deux mandats de membre suppléant francophone pour la catégorie 'professeur (émérite) ou chargé de cours en droit ou avocat'

- un mandat de membre suppléant francophone pour la catégorie 'milieux en charge de la problématique de patients atteints d'une maladie incurable'

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 april 2025 stel ik u voor een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor die mandaten.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 avril 2025, je vous propose de publier au *Moniteur belge* un nouvel appel à candidats pour ces mandats.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

19 NAVO – Aanstelling vast lid

19 OTAN – Désignation membre effectif

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 april 2025 stel ik u in naam van de N-VA-fractie de kandidatuur voor van mevrouw Darya Safai als vast lid van de NAVO-Parlementaire Assemblée. Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 avril 2025, je vous propose au nom du groupe N-VA la candidature de Mme Darya Safai en tant que membre effectif de l'Assemblée parlementaire de l'OTAN.

Aangezien er geen andere kandidaturen zijn, moet er, overeenkomstig artikel 157, nr. 6, van het Reglement, niet gestemd worden en verklaar ik de kandidaat verkozen als vast lid van de NAVO-Parlementaire Assemblée.

Étant donné qu'il n'y a pas d'autres candidatures, il n'y a pas lieu à scrutin, conformément à l'article 157, n° 6, du Règlement, et je proclame la candidate élue en qualité de membre effectif de l'Assemblée parlementaire de l'OTAN.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geheime stemming (voortzetting)

Scrutin secret (continuation)

20 Gegevensbeschermingsautoriteit – Benoeming van de leden van het directiecomité (directeur van de eerstelijnsdienst) – Uitslag van de stemming

20 Autorité de protection des données – Nomination des membres du comité de direction (directeur du service de première ligne) – Résultat du scrutin

Stemmen	121	Votants
Blanco of ongeldig	0	Blancs ou nuls
Geldig	121	Valables
Volstreckte meerderheid	61	Majorité absolue

Vincent Medaer Bours heeft 18 stemmen gekregen.
Vincent Medaer Bours a obtenu 18 voix.

Mevrouw Cédric Morlière heeft 11 stemmen gekregen.
Mme Cédric Morlière a obtenu 11 voix.

Mevrouw Anne-Charlotte Recker heeft 87 stemmen gekregen.
Mme Anne-Charlotte Recker a obtenu 87 voix.

De heer Peter Van den Eynde heeft 4 stemmen gekregen.
M. Peter Van den Eynde a obtenu 4 voix.

Mevrouw Aurélie Waeterinckx heeft 1 stem gekregen.
Mme Aurélie Waeterinckx a obtenu 1 voix.

Mevrouw Anne-Charlotte Recker, die de volstreckte meerderheid heeft gekregen, is benoemd tot directrice van de eerstelijnsdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit.
Mme Anne-Charlotte Recker ayant obtenu la majorité absolue, est proclamée directrice du service de première ligne de l'Autorité de protection des données.

21 Inoverwegingen

21 Prises en considération

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Urgentieverzoek Demande d'urgence

Als ik me niet vergis heb ik een vraag tot urgentie voor het wetsvoorstel tot wijziging van diverse wetsbepalingen, teneinde de voorwaarden voor een vrijwillige zwangerschapsafbreking te versoepelen, nr. 822/1.

21.01 Caroline Désir (PS): Monsieur le président, chers collègues, la loi dépénalisant partiellement l'avortement dans notre pays a 35 ans aujourd'hui, et depuis 35 ans, rien n'a plus évolué en la matière. Et donc, 400 femmes chaque année sont obligées de se rendre aux Pays-Bas pour avorter parce qu'elles ont dépassé le délai légal de 12 semaines qui est imposé en Belgique. Ces femmes sont encore et toujours considérées comme des criminelles dans notre pays.

Je dois vous dire que je suis encore marquée par les échanges que nous avons eus il y a quelques instants ici en plénière et par le mépris que manifeste l'Arizona par rapport à la situation de ces femmes, par rapport aussi au travail qui a été mené par un large comité d'experts scientifiques; des experts, je le rappelle encore une fois, issus de toutes les universités du pays, francophones, néerlandophones, médecins, juristes, psychologues, spécialistes de la philosophie et des sciences sociales. Et à l'unanimité, ces experts nous ont dit qu'il faut allonger le délai légal à 18 semaines – pas 14 semaines! –, qu'il faut supprimer le délai de réflexion, qu'il faut inscrire l'IVG dans nos législations relatives à la santé et qu'il faut améliorer l'accès à la contraception.

Mon groupe estime que 35 ans après la loi Lallemand-Michielsen, il est urgent de transposer intégralement les recommandations des experts parce qu'elles sont elles-mêmes déjà un compromis scientifique. Donc nous appelons à la fin des demi-mesures. Soyons toutes et tous de vrais responsables politiques, comme nos prédécesseurs l'ont été il y a 35 ans, en laissant le Parlement travailler librement et avancer. Collègues du MR et des Engagés, respectez vos promesses de campagne en laissant une réelle liberté de vote à vos parlementaires, y compris sur cette demande d'urgence. Je vous remercie.

21.02 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, le rapport d'experts date de mai 2023. Depuis mai 2023, il n'y avait pas urgence et tout d'un coup, quand le PS n'est plus au gouvernement, il y a une urgence qui naît. Donc ce n'est pas ici un vote éthique, c'est un vote politique.

Quand le dossier viendra, nous aurons évidemment notre liberté de vote. Nous l'avons toujours. C'est un principe chez nous. Nous ne soutiendrons pas l'urgence qui est politique et non éthique.

21.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Je pense qu'il y a urgence, parce que chaque jour où nous attendons, monsieur Piedboeuf, au moins une femme belge ira au Pays-Bas pour bénéficier d'une IVG.

Monsieur Bouchez, pendant la campagne, vous avez dit maintes fois: "Je veux que ce soit allongé à 18 semaines, et je vais le voter. Je laisserai tout le monde voter librement." C'est ce que vous avez dit et, aujourd'hui, monsieur Bouchez, vous bloquez le vote, vous bloquez le Parlement. De quoi avez-vous peur? Avez-vous peur que la démocratie s'exprime?

21.04 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Monsieur le président, nous soutiendrons l'urgence parce que, comme l'a dit le premier ministre tout à l'heure, il faut un débat en commission. Il a affirmé qu'il serait temps d'avoir une vraie discussion loin des projecteurs.

En réalité, cette discussion, nous l'avons déjà depuis des années. Cela fait six ans que je siége dans ce Parlement. Un des premiers dossiers sur lesquels j'ai travaillé était la question de l'avortement. Aujourd'hui, des propositions sont sur la table.

Il est donc temps, monsieur le premier ministre, d'avancer. Par conséquent, nous soutiendrons ce texte pour trouver une solution de façon urgente. Nous ne pouvons plus laisser les choses en l'état.

La ministre Verlinden et le premier ministre ont dit tout à l'heure qu'il s'agissait d'un dossier éthique, touchant aux convictions des uns et des autres, aux convictions religieuses et aux parcours difficiles de certaines personnes.

Pour nous, ce dossier est avant tout une question de santé et de droit des femmes à disposer de leur corps. Une femme qui veut avorter trouvera toujours un moyen de le faire. C'est notre conviction.

Mais si d'autres collègues sont convaincus qu'il s'agit d'un dossier éthique, alors laissez-les s'exprimer et voter l'urgence maintenant! Vous ne pouvez pas, d'un côté, affirmer que c'est un dossier éthique et, de l'autre, continuer à confisquer le débat au niveau des présidents de parti, qui sont tous des hommes. C'est un scandale!

Fait personnel
Persoonlijk feit

Le **président**: Monsieur Bouchez, votre nom a été cité.

21.05 Georges-Louis Bouchez (MR): J'ai reconnu mon nom, monsieur le président, et je vous remercie. Je serai très bref.

Les choses sont très claires en la matière. Pendant toute la législature précédente, Ecolo et le Parti Socialiste auraient pu faire avancer la situation. Ils ne l'ont pas fait. Aujourd'hui, je déplore que vous créiez un petit incident politique en invoquant l'urgence et en faisant croire que celle-ci porterait sur le fond. Je voudrais vous rassurer, madame Merckx: moi, contrairement à beaucoup de camarades, je respecte mes promesses de campagne. Dès lors, je confirme que, dans cette institution, la liberté de vote sera la règle pour le Mouvement Réformateur. Mais ce que vous faites aujourd'hui, c'est une mauvaise polémique autour d'un sujet important. Et, contrairement à vous, ce gouvernement obtiendra les avancées en matière d'avortement que vous n'avez pas obtenues!

De **voorzitter**: Het Reglement bepaalt dat bij een persoonlijk feit degene die het heeft uitgelokt ook nog het woord krijgt. Ik geef mevrouw Merckx het woord.

21.06 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur Bouchez, en 1990 la loi sur l'IVG a été votée parce qu'il avait été décidé, dans l'accord de gouvernement, de laisser aux députés le libre choix de voter. Et les députés du cd&v n'ont pas voté pour. Personne ne me fera croire que, cette fois-ci, les députés du cd&v voteront pour l'allongement à 18 semaines. Mais on ne leur demande pas de le faire! On demande juste que le Parlement puisse s'exprimer pour une bonne fois.

Vous dites qu'il y aura des avancées. Jusqu'ici, vous êtes en train de faire le marchand de tapis, alors qu'un rapport scientifique a été établi à la demande de votre parti, entre autres, et affirme clairement qu'il faut allonger le délai. Il faut arrêter l'hypocrisie: chaque jour, une femme se rend aux Pays-Bas pour une IVG. Laissons le choix aux femmes d'avoir recours à une IVG ou pas. Ce n'est pas à vous de décider!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: Mevrouw De Knop mag voor haar fractie nog het woord voeren over het urgentieverzoek.

21.07 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik kom even terug op de vraag van de eerste minister aan het Parlement om in die belangrijke vrouwenzaak niet te polariseren. Ik wil mij graag aansluiten bij zijn verzoek en heb gemerkt dat enkelen zich hier niet kunnen bedwingen en toch polariseren. Ik wil vragen om ons daarboven te stellen.

Wat een aantal collega's hier zegt, is heel juist. Het maatschappelijk debat hierover is al in verre mate gevoerd en het parlementair debat is hierover al herhaaldelijk gevoerd. Nog deze legislatuur werd een wetsvoorstel daaromtrent van de PS weggestemd, in afwachting van de komst van een nieuwe regering. De arizonaregering gaf aan alle pers die het wilde horen mee dat zij de zaak in het regeerakkoord zou regelen. Dat is echter niet gebeurd en de vraag om de kwestie nu met urgentie in het Parlement te behandelen, is volgens mij heel legitiem. Ze sluit zelfs aan bij de vraag van minister Verlinden van daarnet om de zaak in de commissie te behandelen en het debat daar verder te voeren.

Vandaag is het 35 jaar geleden dat de abortuswet werd goedgekeurd en wordt in het Parlement duidelijk, door de *Pano*-reportage van afgelopen week die aantoont dat er elk jaar 400 vrouwen naar Nederland trekken voor een abortus, hoe dringend de situatie is. Wie argumenteert dat de kwestie niet urgent door het Parlement moet worden behandeld, doet de waarheid geweld aan.

Om die reden zal mijn fractie het voorstel steunen, in de wetenschap dat er reeds een wetsvoorstel van Open Vld klaarligt dat volledig tegemoetkomt aan de aanbevelingen van de expertencommissie. We zouden het debat dus heel graag in de commissie kunnen voeren, in alle sereniteit.

21.08 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, je n'avais pas prévu de prendre la parole. Puis, j'ai entendu M. Bouchez parler de la liberté de vote de ses parlementaires et des parlementaires de l'Arizona.

M. Bouchez m'expliquait lors d'un débat en octobre dernier que cette question serait réglée en octobre 2024 parce qu'on profiterait de la période d'affaires courantes.

Comme beaucoup ici, notre propre projet a déjà été déposé par le passé. Pour ce qui me concerne, je vais soutenir l'urgence pour une raison simple. Et je vais essayer de donner la bonne interprétation, que je pense être véritable, des propos de mon collègue. Quand il dit qu'il y aura liberté de vote, il ne faut pas se méprendre. Il n'y aura pas liberté de vote des membres de la majorité sur les propositions de l'opposition. Il ne faut pas rêver! Il y aura éventuellement une liberté de vote sur une proposition qui sera, on le sait, insatisfaisante, bridée et qui viendra des partis de la majorité.

21.09 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): (...)

Le **président**: Vous avez déjà reçu la parole.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.
L'urgence est rejetée par assis et levé.*

Votes nominatifs

Naamstemmingen

Stemafspraken Pairages

Collega's, alvorens we overgaan tot de naamstemmingen, vraag ik u de stemafspraken bekend te maken waarbij een lid zich onthoudt bij de stemming in overleg met een afwezig lid.
Chers collègues, avant de procéder aux votes nominatifs, je vous propose d'annoncer les pairages par lesquels un membre s'abstient de voter en accord avec un membre absent.

Zijn er stemafspraken?
Y a-t-il des accords de pairage?

21.10 Pierre-Yves Dermagne (PS): Oui, il y a deux demandes de pairage. L'une émane de Mme Depoorter et c'est Mme Désir qui va assurer le pairage; l'autre émane de M. Cornillie et c'est Mme Dedonder qui va assurer le pairage.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over tot de naamstemmingen.
Nous allons donc maintenant procéder aux votes nominatifs.

22 Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 8 juli 2024 tussen de Federale Overheid en het Waalse Gewest betreffende de uitvoering van de artikelen 19/1 tot 19/3 van de wet van 15 mei 2014 houdende uitvoering van het pact voor competitiviteit, werkgelegenheid en relance (623/3)

22 Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 8 juillet 2024 entre l'État fédéral et la Région wallonne relatif à l'exécution des articles 19/1 à 19/3 de la loi du 15 mai 2014 portant exécution du pacte de compétitivité, d'emploi et de relance (623/3)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	103	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	36	Abstentions
Totaal	139	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(623/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(623/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

23 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen van het voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie belast met een onderzoek naar de vertragingen bij de werkzaamheden aan het station van Bergen, de desbetreffende budgetoverschrijdingen, de door het Rekenhof gedane vaststellingen en de rol en de aansprakelijkheid van de projectverantwoordelijken binnen de bij dit project betrokken organen (709/1-2)

23 Proposition de rejet faite par la commission de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales de la proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les retards et les dépassements de budget du chantier de la gare de Mons, ainsi que sur les constatations de la Cour des comptes et sur le rôle et la responsabilité des chefs de projet au sein des organes associés à ce chantier (709/1-2)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	120	Oui
Nee	19	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	139	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel nr. 709/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition n° 709/1 est donc rejetée.

24 Goedkeuring van de agenda

24 Adoption de l'ordre du jour

We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*

Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 10 april 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 10 avril 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 16.59 uur.

La séance est levée à 16 h 59.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 038 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 038 annexe.

**DETAIL VAN
NAAMSTEMMINGEN****DE DETAIL DES
NOMINATIFS VOTES**

Vote nominatif - Naamstemming: 1

Oui	103	Ja
-----	-----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	36	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, Depoortere Ortwin, Désir Caroline, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaudou Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Vote nominatif - Naamstemming: 2

Oui	120	Ja
-----	-----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Bouchez Georges-Louis, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Sutter Petra, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi

Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Non	19	Nee
-----	----	-----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Dillen Marijke, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------